

XIII évfolyam • szám 113
1930. május 23
Péntek
5690 év Ijar 24

MAXIPOSTA
No. 244716A
BUDAPEST
Közvetítő Robert
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Egy évre 1100
Félévre 600
Három hónapra 350
Külföldi előfizetési árak:
Egy hónapra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
árlista szerint vételeknek felel.

Az ügyészségre tartozik...

A kamara tegnapi ülésén dr. Lucian Sandor szociáldemokrata képviselő meglobogtatta a kormány jelenlévő tagjai előtt a galaci cuzisták lapjának a „Stralucitor”-nak legújabb számát. Lucian dr. csodálkozva kérdezte, hogyan lehetséges az, hogy a hatóságok, amelyek nap-nap után a főváros szívében fegyveres attakot rendeztek a Károly-kérdéssel foglalkozó „Viitorul” ellen, semmilyen intézkedést nem foganatosítottak a „Stralucitor”-ral szemben, amely többek között a zsidók kiűzését, templomaik feleltetését és vagyonaiknak elkobzását követeli. Madgearu pénzügyminiszter ingerülten félbeszakította a szocialista képviselőt és kijelentette, hogy ez a kérdés nem a parlament elé, hanem az ügyészségre tartozik. Nem kívánjuk most vita tárgyává tenni azt, vajon mennyiben egyeztethető össze egy valóban demokratikus parlamentáris rezsimmal és a szólásszabadság elemi szabályaival az a mód, ahogyan a pénzügyminiszter a szocialista képviselőbe próbálta fojtani a szót. Az utóbbi időben oly sorozatos események mentek keresztül a jelenlegi rezsimmal demokratikus programjába vetett hitünk, hogy nincs mit csodálkoznunk Madgearu pénzügyminiszternek olykor-olykor diktatori álluroket magára öltő gesztusain. Hiszen csak a napokban történt meg, hogy az egyik képviselőnek, aki a kormány valamelyik törvényjavaslatát merte bírni, azt kiáltotta oda:

— Ha nem tetszik, menjen haza.
De nem Madgearu pénzügyminiszter temperamentuma az, amely bennünket ebben a pillanatban érdekel. A pénzügyminiszter az ügyészség hatáskörébe vitte át a galaci cuzisták lapjának gyilkosságra, gyújtogatásra és fosztogatásra bujtogató cikkét. Elhíheti a pénzügyminiszter, hogy mi valóban nem ragaszkodunk az ilyen természetű megvilátoztatások parlamentári vitájához, ha az a bizonyos ügyészség valóban felépne a bujtogatókkal szemben s az ilyen sajtótermékekkel szemben csakugyan alkalmazná a törvény szigorát. Madgearu azonban éppoly jól tudja, mint bárki is ebben az országban, hogy de-stova nyolc esztendője folyik már a konkoljhintés, a gyűlölet propagálása a büntényekre való nyílt uszítás szóban, írásban és gesztusokban, anélkül, hogy akár egyetlenegy esetben is elérte volna a bujtogatót a törvény szankciója. Kötetekre rugnak a romániai zsidóknak életére és vagyonára törő megvilátoztatások kollektívája. Kiállítást lehetne rendezni azokból a cuzista szelvénytől átitatott hírlapi cikkekből, röportokból, falragaszokból, amelyek az elmúlt nyolc esztendő alatt napvilágot láttak. Az ügyészségen bizonyára nem olvassák ezeket a sajtótermékeket s az ügyészség képviselői bizonyára nem hallgatják a cuzista agitátorok uszító beszédeit. Mert egyébként elképzelhetetlen volna ugyebár, hogy legalább egy esetben fel ne fedezték volna a hírlapi cikkekben és beszédekben azokat a motivumokat, amelyek teljes mértékben kimerítik a romániai büntető törvénykönyv 47-ik paragrafusának kriminális momentumát. Kétségtelenül vigasztaló momentum számunkra az az érdektelenség, amellyel az ügyészség képviselői az antiszemita agitációkkal szemben viselkednek. Ez azonban mitsem von le abból a tényből, hogy az agitáció kezd izesztó hatást elérni és olyan következményekkel fenyeget, amelyek már nemcsak a romániai zsidóságot, hanem az állam rendjét és biztonságát is nagy mértékben érdekli. Mert nemcsak a „Stralucitor” ragyog a romániai antiszemita firtamentumán. Az igaz-

ságügyminiszterhez térben sokkal közelebb is megjelenik egy cuzista lap, az „Apararea Nationala”. Ennek legújabb számában dr. Trifu egyetemi tanársegéd, aki az ifjú cuzisták vezérének nevezi magát, — bejelenti az ország közvéleményének, hogy az antiszemita diákságot militarizálják, katonailag megszervezik. Ez más szóval azt jelenti, hogy ha eddig a furkósbót és az ut széléről felszedett kő voltak Cuza tanítványainak harci eszközei, úgy a mai naptól kezdve a fegyverek használatától sem fognak ezek az ifjak visszariadni. Dr. Trifu ezt be is jelenti:
— Az erőszak nem elv számunkra — mondja. Szükség esetén azonban alkalmazni fogjuk, mint egy elkerülhetetlen sebészeti eszközt.
Ugy gondoljuk, hogy dr. Trifu tanársegéd ur kijelentései teljesen félreérthetetlenek. És az ügyészség ennek ellenére sem tartotta szükségesnek, hogy intervencionáljon. Ugyanakkor, amikor a Károly-kérdéssel foglalkozó „Viitorul” ellen csendőrszázadok intéztek naponként attakot, — az „Apararea Nationala” és társai szabadon árulják és terjesztik nemcsak az utcákon, hanem a vonatokon is, ahol minden más sajtótermék terjesztését betiltotta a CFR vezér-

igazgatósága. Egyszóval nemcsak hogy az ügyészség bántaná, de még privilegiumokat is élveznek Romániában ezek a hecclapok, a demokrácia nagyobb dícsőségére. Kár, hogy Madgearu pénzügyminiszter közbeszólására válaszolva, Lucian képviselő nem hozta fel a borsai esetet, ahol egy cuzista agitátor a falu két papjával együtt nemcsak a zsidók legyilkolására bujtogatózott, hanem olyan támadásokat rendeztek a zsidó élet- és vagyonbiztonsága ellen, amelyek a büntető törvénykönyv más paragrafusával is szöges ellentétben állnak. Constantin Danilo, tudtunkkal, még ma is szabadlábban van s arról sínes, tudomásunk, mintha Dumitrescu és Berinde lelkesek ellen bármilyen büntető szankciót is foganatosítottak volna. És mi történt a suceavai gyújtogatókkal? Mi történt a putnai verekedőkkel? Milyen büntető szankcióban részesültek azok, akik a főváros utcáin fényes nappal inzultáltak a békés járókelőket?
Ne gondolják, hogy a román büntetőkönyv különösképpen engedékeny volna a bujtogatókkal szemben. A büntető törvénykönyv 47-ik paragrafusa szigorú szankciókat helyez kilátásba az agent-provokátorokkal szemben és a román büntetőjogi doktrina szerint a bujtogatót még abban az esetben is meg kell büntetni, ha a bujtogató nem egy meghatározott esetre szorított, hanem egyszerűen olyan természetű volt, hogy bárkit is bíncselekmények elkövetésére készítetett.

Senki sem gondolt arra, hogy a Maniu-rezsimmel kivételes elbánásban fogja a kisebbségeket részesíteni. De azt valamennyien hittük és reméltük, hogy ez a kormány, programjához híven, feltétlenül fog örködni a törvények alkalmazásán. Sokkal közelebb van még hozzánk a nemzeti parasztpárt ellenzéki harcainak ideje, semmint hogy ne emlékeznünk arra a postulatumra, amelyet a jelenlegi miniszterelnök annak idején minden egyes parlamentári felszólalása és nyilatkozata alkalmával kihangsúlyozott: „reintrare in legalitate”. A törvényekhez való visszatérés, Maniu még nem is olyan régen a „Neue Freie Presse” tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az ő elképzelésében a törvényesség, mint a modern állam életének egyik legszilárdabb bázisa szerepel. Ezt a bázist azonban alapjaiban rendítették meg a legutóbbi események, amelyek szomorú perspektívák árnyékát vetítik az elkövetkező napokra. (L. r.)

Maniu expozéban fogja leszégezni álláspontját az alkotmányos kérdéstről

Ki akarják buktatni Bratianu Vintilát a liberális párt elnöki székéből

A liberális párt mérsékeltbb elemei elítélik Bratianu Vintila „tempóját” és új elnököt akarnak a párt élére

Bratianu Vintila új meglepetést tartogat

Bucuresti-Bukarest, május 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Amióta Bratianu Vintila a legszélsőségesebb eszközök után nyult az ugynevezett kormánybuktató kampány érdekében, azóta a liberális pártban meghasonlott a béke. A helyzet az, hogy nemcsak Duca és Argetoianu, a liberális párt két mérsékeltbb vezére nézik bizonyosfokú aggodalommal Bratianu Vintila szélsőséges haremmodorát, amely állandóan a tragikum és komikum határán jár, hanem a liberális párt ugynevezett második és harmadik garnitúrája sem hajlandó azon az uton haladni, amelyet Bratianu Vintila és hivatalos lapja, a Viitorul két hét óta hirdet.
A liberális párt köréből egyre több hang emelkedik fel Bratianu Vintilával szemben és egyre gyakrabban merül fel az a gondolat, hogy Bratianu Vintilát el kell mozdítani a liberális párt elnöki székéből. Ennek a gondolatnak nyíltan hangot adott M. Orleanu volt miniszter, az egykori liberális parlament elnöke, aki a liberális párt legutóbbi végrehajtó bizottsági ülésén több barátjának a nevében kijelentette, hogy Bratianu Vintila haremmodorát mélyen elítéli és azt úgy a párt, mint az ország érdekében és a lehető legkárosabbnak tartja. Orleanu, hir szerint, teljes tekintélyét latba akarja vetni a Bratianu Vintila ellen megindított kampány érdekében és a beavatottak szerint mögötte sorakozik fel a liberális fiatalok zöme.
A Viitorul tovább folytatja a kampányt
A liberális párt vezére Orleanu akciója ellenére is, tovább halad a kitűzött útján. Vaida belügyminiszter tegnap, amint jelentettük, magához ké-

rette az egyes lapok igazgatóit és újlágg megkérte őket arra, hogy az alkotmányos kérdéssel ne izgassák a közvéleményt. A belügyminiszter, úgy látszik, elhatározta, hogy a lapelkobzásokkal felhagy és barátságos uton igyekszik rávenni az egyes lapokat, hogy a január 4-iki aktussal szemben bizonyos rezervációval viselkedjenek.
A Viitorul tegnap már nem is kobozták el, noha a lap oldalakon keresztül foglalkozott az ugynevezett alkotmányos kérdéssel. A liberális lap a

kérdés állandó felszinen való tartását azzal indokolja, hogy Vaida belügyminiszter teljesen egyoldalú megállapodást kötött a lapigazgatókkal, kérte és elvárja tőlük, hogy az alkotmányos kérdéssel ne foglalkozzanak lapjaikban, anélkül azonban, hogy ugyanekkor nyíltan precizizozta volna a kormány álláspontját ebben a kérdésben. A Viitorul azt akarja bizonyítani, hogy a kormány azért nem precizizozza az álláspontját, mert kétszínű játékot folytat e kérdésben.

Triumvirátus kerül a liberális párt élére?

Ennek a liberális magyarázatnak azonban ellentmond az, hogy Madgearu pénzügyminiszter, aki a kormány nevében válaszolt tegnap Pamfil Seicaru interpellációjára, hangsúlyozottan mondotta: „Mi Mihály királyi kormánya vagyunk”. Hir szerint egyébként a parlament egyik legközelebbi ülésén Maniu nagy expozé fog mondani az alkotmánykérdésről, hogy a kormány világos álláspontját egyszer és mindenkorra leszégezze. A helyzet tehát ma az, hogy a kormány és a lapok között bizonyos hallgatóságos fegyverszünet van. A kormány nem kobozza el többé a lapokat, viszont elvárja, hogy a lapok ne foglalkozzanak az alkotmányos kérdéssel. Ezt a hallgatóságos megállapodást egylőre csak a kormány tartotta be, mert — mint mondottuk — a liberális lapok továbbra is a legszélsőségesebb módon pertraktálják a kérdést. Ez természetesen még csak jobban erősíti a Bratianu Vintilával szemben keletkezett ellenséges hangulatot saját pártjában. A vérmesebbek máris befejezett ténynek veszik Bratianu Vinti-

lának az elnöki székéből való eltávolítását és igen sok liberális korifeust foglalkoztat az utódlás kérdése.
Az utódlás kérdésében természetesen megoszlanak a vélemények. Duca volt belügyminiszter régóta aspirál a párt elnökségére, de sánszai nagyon gyengék, mert a vérbeli liberálisok rendkívül bizalmatlanok vele szemben. Felmerült annak a terve, hogy Bratianu Vintila lemondatása esetén ne egy elnök legyen, hanem egy triumvirátus kerüljön a párt elnöki székébe, amely Ducából, Argetoianuból és Bratianu Georgeból állana. A liberális párt vezéreként az a része azonban, amely tüzön-vizen keresztül ragaszkodik a Bratianu-esaláddhoz, Bratianu Georget szívesen egyedül a párt elnöki székében látna.
Mindez, úgy látszik, kevésbé izgatja Bratianu Vintilát, aki korát meghazudtoló vehemenciával folytatja tovább a harcot és mint legközelebbi baráti körre hirdetik, a legközelebbi napokban új meglepetést fog hozni.

ar vigjáték — nyi-
hémélet. Bizet: Car-
Puccini: Turandot —
zsfuvola — nyitány.
szellő. Toselli: Sere-
er: Manon — ária.
zkvai emlék. Szent-
kis lány. Pazeller:
lék. Trawnik: Káka
Lake: Madárkereske-
Jenő Antal I.: Iszo-
n. Parkas Imre: Te
Lajos—Pete Márton:
Katy Ferenc: Egy
igány. Dr. Kárpáth-
gó mindenét. Nador
Kolozsvary: Ninesen
g. Anyos Laci: Vig
van. Nador Jóska:
r. Sandor Jenő: Csak
r. Sandor Antal I.:
ttigány. Nador
ta. 9.30: Hírek. 12:
Egyetemi templom-
s. 12.05: Hangver-
atív és Adagio. Ber-
erelmes szívem örök
: Souvenir de Mos-
do, ária. Paganini:
nagy viharban. 12.25
mas: Mignon, ária.
jelzés. időjárásjelen
Özv. Pósa Lajosné
mond el néhányat,
és. időjárásjelentés,
nó novellája: „Az
a szerző. 5.30: A
zti Kaszinó szalon-
ersenye. Kálmán:
tyveleg. Moszkovsz-
Szerenád. Billi:
no. Bertha István:
ir a szellő. Virág
sászár Elemér dr.
előadása: Képek a
ultjából. 6.50: Ká-
zenekarának hang-
kir. Operaház elő-
: „Turandot”. Ze-
Puccini. 10.30: Pon-
sjelentés, hírek. —
honvédegyalozgred
ersenye. Friesay:
t diszindulója. —
— keringő. Mikus-
nber végén — ele-
y: Falu rossza —
melodium.
ül földi állomásról.
gverseny.
ner-est. Részletek
nokokból. Walkü-
ből és Tannhauser-
akoztató zene.
asz mesterek mű-
oznam. 20.15: Fil-
ersenye.
0.30: Szimfónikus
n: Chikagói nagy-
si zene. Harmoni-
ka és hegedűszóló
e Mignon, Sámson
e. operából.
rahangverseny. —
Schubert művei.
pdalok és táncok.
a: A házasság a
Biblia és Talmud
Uj Kelet könyv-
logatott
nságok
verem — 129.—
yika szi-
— 109.—
nyek — 153.—
rfi — 357.—
ya vallo-
— 153.—
az ég
— 136.—
—II. — 390.—
erleme — 238.—
sodjunk — 85.—
jár a ső-
— 122.—
I—II. — 306.—
tona — 187.—
di — 116.—
l — 187.—
bölény
— 200.—
t élet — 231.—
vosztályában.
i Keletben

Junius 1.-től 15.-ig minden idegennek jelentkezni kell

Az új rendelet szerint minden idegen részére könyvecskét állítanak ki

Bucaresti-Bukarest, május 22. A Romániában tartózkodó idegenekre nézve rendkívüli jelentőségű az a rendelet, amelyet a munkaügyi minisztérium az idegenek ellenőrzéséről szóló új törvény alapján adott ki s amely megállapítja az idegen állampolgárok Romániában való tartózkodásának újabb feltételeit.

A rendelet szerint junius 1-től 15-ig minden Romániában tartózkodó idegen állampolgárnak jelentkeznie kell az új munkavédelmi törvény alapján. Minden idegen állampolgár, aki valamelyes mesterséget vagy foglalkozást űz, megkapja az ellenőrző munkakönyvet.

Nem kell azonban revizióra jelentkezniök a következőknek:

1. Tanulóknak, akik valamilyen román egyetemen, vagy felső iskolán folytatják tanulmányaikat.

2. Artistáknak, színészeknek, középiskolai és egyetemi tanároknak, lelkészeknek, szerzeteseknek, apácáknak.

3. Kereskedelmi és ipari cégek tulajdonosainak, külföldi cégek romániai megbízottainak és utazóknak, akik nem állandó jellel tartózkodnak az országban.

4. Külföldi hírlapíróknak és távirati ügynökségek megbízottainak.

Ezeknek nem kell jelentkezniök, valamint azoknak sem, akiknek a belügyminisztérium 1929 márciusi rendelete alapján az illetékes vármegyei prefektura Dovada Speciálát állított ki.

A jelentkezésre kötelezetteknek a következő okmányokat kell felmutatniök:

1. Azoknak, akik önálló kereskedők, vagy iparosok, kérvényükhöz mellékelni tartoznak a kékszinű tartózkodási engedélyt és a törvényszékek igazolását arról, hogy bejegyzett cégek.

2. Azok helyett, akik valahol alkalmazásban vannak, az izlettulajdonos, vagy vállalkozó köteles a bejelentést teljesíteni, mellékelve munkakönyvüket, pontos kimutatásával arról, hogy hány külföldi és hány román állampolgár áll alkalmazásukban.

Az egész renletben ez az egyetlen szabás, amely bizonyos mértékig numerusz klauzusz jellegével bír és az idegen ellenőrzési szemle során szabad kezét nyújt a bizottságok számára az idegenek tartózkodási engedélyének további meghosszabbítása, vagy megvonása tekintetében.

4. Azok, akik ninesenek állásban, vagy foglalkozásban, kötelesek személyesen jelentkezni.

5. Azok, akik egyik kategóriába sem sorozhatók, okmányokkal kötelesek igazolni, hogy mi célból tartózkodnak Romániában.

A kékszinű tartózkodási engedély benyújtása mindenre kötelező. Az érdekelteknek a revizió során azt is igazolniuk kell, hogy mióta tartózkodnak Romániában s ha időközben eltávoztak, mi volt annak az oka.

Azok a román nemzetiségű egyének, akiknek külföldi állampolgárságuk van, román nemzetiségüket igazolni tartoznak. Azok a külföldiek, akik akár a háboruban, akár a háboru után a román hadseregben teljesítettek szolgálatot, ezt a körülményt is igazolni kötelesek.

Azok az idegen állampolgárok, akik román állampolgárságu nőt vettek feleségül, mutassák be a házasságkötést igazoló okmányt s igazolják azt is, hogy feleségük megtartotta-e továbbra is román állampolgárságát. Ha az asszony lemondott volna román állampolgárságáról, be kell mutatni a házasságkötésből született gyermekek születési bizonyítványát is. — Idegen állampolgárok, akik nem román állampolgárságu nőt vettek feleségül, a családi állapotukat igazoló okmányokat (házasságkötési bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot) szintén kötelesek a kérvényükhöz mellékelni.

Az országban tartózkodó idegen állampolgárok ellenőrző könyvet kapnak, amelyben 5 cm. magas és 4 cm. széles fényképet fognak beragasztani. A kérvényhez mellékelni kell a fényképet is. Akik kérvényüket benyújtották, azok

Száraz anyagból készült butorainkat a nagy készletre való tekintettel mélyen leszállított árban áruljuk.

FISCHER ALBERT
butoráruháza Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61.
Pióklerakat: Str. Regina Maria 10.

igazolványt kaptak és kapnak egy ideiglenes igazolványt, amely 1930 szeptember 1-én jár le.

A kérvényeket a rendőrségi kvesztu-

A tanu-szabadjegyek árát a vádlott köteles megtéríteni

Cluj-Kolozsvár, május 22. A kolozsvári törvényszék egyes szekcióihoz és vizsgálóbírákhoz most érkezett meg az igazságügyminiszter rendelete a nagynehezen megszerzett tanu-szabadjegyek elosztási módjáról, amely a jövőben alapos munkatöbbletet fog a bíróságoknak okozni. A rendelet szerint szabadjegyeket csak a legszigorúbb korlátozás mellett szabad kiadni a megidézett ügyfeleknek és tanúknak. Minden vizsgálóbíró, illetőleg törvényszéki szekció meghatározott számú szabadjegyet kap kézhez, amelyről pontos kimutatást kell vezetni, hogy hogyan és kinek osztották ki. Minden bünygyben külön listát kell felállítani azoknak a feleknek és tanúknak névsoráról, akik vasuti jegyet kaptak és arról is gondoskodni kell hogy a tanu csak hivatalos ügyben használhassa a jegyet. Ha ugyanis a tanu nem jelenik meg a tárgyalás nap-

rákhoz kell benyújtani junius 1-től jun. 15-ig. A rendelet szerint ezt a határidőt semmiesetre sem hosszabbítják meg. Nemesak kérvényeket kell beadni a határidőig, hanem az igazoló okmányokat is mellékelni tartoznak az érdekeltek, mert különben a foglalkozás szabad üzésére feljogosító ellenőrzési könyvecskét nem állítják ki.

A rendőrkveszturák az összegyűjtött kérvényeket a bukaresti köponti ellenőrző irodához terjesztik fel és az ellenőrző könyveket is ottan állítják ki.

ján, a rendőrközegek útján el kell kobozni a számára eljuttatott szabadjegyet. Azoknál a tanúknál, akiknek elővezetését rendelik el, úgy kell eljárni a bíróságoknak, hogy a szabadjegyeket a csendőrségre küldik és a csendőrség gondoskodik a tanu előállításáról.

A rendelet szerint a bünygyben felmerülő összes költségeket, amelyeket a szabadjegyek formájában az állam előlegez, a vádlottaknak kell behajtani. A költségmegállapítás irányadója a minden bünygyben vezetendő szabadjegylista lesz. A bíróságokon egyrészt örülnek annak, hogy a törvénykezés végre ismét rendes mederbe tért, mert a tanu nem érvelhetnek azzal, hogy nem költöttek ezeket a bírósági tárgyalásokra, másrészt azonban a rendelkeznek több pontját kifogásolják, amelyek aprólékos feladatok elé állítják a bírói fórumokat.

Hogy élnek a nagy világsztárok?

Hollywood az izléstelenség városa

„Hollywood fonák tükré“ címen Randolph Edgeworth amerikai újságíró megmutatja Hollywood árnyoldalát. Nem a roppant szégyenséget és egzisztenciák hírtelen zuhanását, nem a sikertelenség kétségbeesését. Ezt már előtte számosan megrajzolták. Edgeworth megmutatja, hogy a filmművészetnek ebben a városában mennyi izléstelenség és mennyi művészielenség, mennyi pökhenység, mennyi üres blöff terpszekedik. A cikksorozatból vesszük a következőket:

Hollywood voltaképpen nem egyéb, mint egy fából, papírmassából és gipszből összeállított borzalmas blöff. Ha valaki Hollywoodban gyorsan karriert csinál és sztárrá lendül, pár nap alatt lakást cserél. Elhagyja kényelmes hoteljét és bevonul saját villájába. Vagy veszi a villát, vagy pedig néhány hét alatt felépítteti. A villának legfontosabb kelléke, hogy szép képet mutasson a fotográfia. Odakint szép korinthusi oszlopok, vagy francia barokban tartott

diszítések, bent azonban a villában minden nyers állapotban van. Nyers gerendák, vékony falak, Potemkin-szobák.

Tom Mix „palotája“

A Beverly-hegyen állanak a nagy sztárok villái. Szerencse, hogy erdőben lombok között állanak az izléstelenségnek eme épített orgiái és ninesnek szem előtt. Itt áll Tom Mix híres cow-boy sztár palotája. Ezt a híres Tom Mixet a fiatalok milliói eszményüknek tartják. Nézzük csak meg közelebbről ezt a filmidéalt! Tom Mix ur, aki magát büszkén a nép fiának vallja, az erdőben mór stílusban palotát építtetett. A mórrok nem használják nemesi címereket, de Tom Mix ur, a „nép fia“ kisütötte, hogy nemes származású. Heraldikus hozatott, aki megrajzolta címerét. Ezt a címet pedig minden oszlopra kifaragattatta, minden ajtó fölé felragasztatta, minden evőszékzére rávéssette, minden tányérjába beleégette. Kiderült, hogy azért építtette mór stílusban villáját, hogy minél több címet lehessen reáfesteni. Hogy mennyi stílus van abban, ha a mór oszlopok között ott találjuk

Kérje mindenütt a

ROLKS
GUM.

legfinomabb és legmegbízhatóbb

óvszert

A modern technika vívmánya

Sohasem fogja baleset érni

Tartósságáért garantalunk

Kérje még ma a

ROLKS
GUM.

S.A.M. LÖBL & FIU

Bucur estí, Bv. Maria 30.

a cow-boy kalapot, a lasszót, a fegyvert és a csapdát, azt élénken el lehet képzelni.

Tom Mix parkot rendeztetett villája előtt, természetesen mesterséges vízeséssel, amit este elektromos fényoszlopok világítanak meg sok színben. A sztárnak két lova van, ezek számára nem istálló, hanem egy külön villát építtetett reneszánsz stílusban. A lóvilla építkezési költsége kerek tízezer dollárba került (egymillióhatszáz ezer lej).

Harold Lloyd és Ramon Novarro

Harold Lloyd a legtöbbet kereső sztárok egyike. Ambícióját abban találta, hogy kerek egymillió dollárt szánjon villája építésére és berendezésére. A komikus három éves leánykaja szintén villát kapott apuskától, külön lakosztállyal a nevelőnők számára és külön konyhával, amelyet egy gyermekorvos ellenőriz napról-napra.

Ramon Novarro mexikói stíben városi kastélyt építtetett — kápolnával Novarro ugyanis nagyon vallásos és minthogy énekelni is tud, a kastélyban kicsi színházat építtetett, egészen modernül berendezve. Ő egyedül díszletmestere, világosítója, rendezője és sztárja ennek a színháznak, amelybe csak meghívottak jöhetnek: családtagok és barátok. Az erdő egyik magaslatán fekszik Mary Pickford és Douglas Fairbanks kastélya. Ez a két filmművész egyuttal ügyes bankember is. Hollywod Krózusai ók. Pickfordnak valóságos udvartartása van. Kamarásokkal, udvarhölgyekkel és lakájokkal. Legszívesebben alkalmaznak Amerikában kivándorolt és lecsusztott arisztokratákat. Van muzeumuk is, amelynek gyűjteményeit rengeteg költséggel szerezték meg.

A „társasélet“

Társasélet alig van Hollywoodban. Vannak sztárok, akik évek óta dolgoznak Hollywoodban és nem ismerik egymást. Marion Dawisról tudják, hogy Hearst újságkirálynak a barátnője, Tamadge-ről, hogy férje, Josef M. Schenk a filmművészet egyesületének elnöke. Minden társasélet arra szorítkozik, hogy egyszer egy évben fogadóestét rendez valamelyik sztár, amelyen unalmasabb mulatság nincs a világon.

A sztárok középső kategóriája máinkább él társaséletet. Havonta egyszer tartanak fogadónapot, amelyet azonban épol unalmasak, mint a nagy sztároké. Csak filmről beszélgetnek, néhány botrányt szellőztetnek, de soha komoly témákról nem folyik tárgyalás ezeken az összejöveteleken.

Vannak klubok is. Ezekben agglegények jönnek össze, hogy egymásra ásítsanak.

Egy jellemző eset a hollywoodiak exkluzivitására:

Berlinben Hollywood egyik nagy divája „fölfedezett“ férjével egyetemben tavaly egy fiatal bécsi színésznőt, akiket a férj egy nagy filmgyári cég üzemi vezetője volt) leszerződött. Berlinben a házaspár napról-napra együtt volt a fölfedezett színésznővel és nagyon összebarátkoztak. Az amerikaiak féltve előbb utaztak Hollywoodba. A színésznő amikor kijött, természetesen első dolga volt fölkeresni villájukban a házaspárt. De zárt ajtókra talált. Kiüzenték neki, hogy nem áll módjukban fogadni őt. Csak így egyszerűen. A bécsi színésznő hat hónapra volt leszerződött. Ezt a hat hónapot eltöltötte Hollywoodban, anélkül, hogy a sztárral egyszer is beszélhetett volna.

Anglia nem lehet tagja a páneurópai szövetségnek

London, május 22. Az angol lapok foglalkoznak Briand Páneurópa-tervezetével és csaknem egyöntetűen megállapítják, hogy a tervezet határozatlan és az alakulat csak a Népszövetségnek lenne versenytársa.

A Times hajlandó volna kifejezést adni örömeinek minden olyan törekvés felett, amely Európa belső kiépítésére irányul, de az olyan európai szövetséget, amelynek Nagybritannia nem lehet a tagja, nem tart életképesnek. Már pedig arról szó sem lehet, hogy Nagybritannia legyen a Páneurópa-szövetségnek, amely kizárja a dominiumokat.

A Daily Telegraph szintén hosszasan foglalkozik Briand tervével és annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy ha az európai államok szervezkedése után az ázsiai és amerikai államok is szervezkedni fognak, akkor a birodalmat komoly veszedelem fenyegeti.

Radulescu kban a betegs

Két v

A szeszt

Bucuresti-Bukara ma i ülésén Zacharia képviselő és Szeret közötti cnak sürgős megkeza na Mirescu szociál naszt a munkaügy a petróleumszonda násmódban részesi. Ezután Pecila képv a belügyminiszterhez a bukaresti tan lasztást tudvalev de döntés még nem

Cuza sü

kuza megy fel e kéri, hogy a tárg ügyében bejelentet gósen tüzzék ki na hete annak, hogy a jelentette és meg terminust.

Több hang közbe szel is. Vagy esetle Madgearu pénzü dosított törvényja amely a tisztviselő módosítja.

A kamara ezutá ter intervenciójár építkezési törvény módosított paragra A betegs pontjának

Ezután nagy fig Radulescu többsé meg interpellációj pénztár központj Radulescu képvisel zal kezd, hogy bá rendelkezésére a k nines elegendő ad nek ellenére mégis tegsegélyző pénztá jének bünsös vissza sorsorban Misu Io támadja, aki szerin osztott szét baráta zott és így hatalm el. Súlyosan táma pénztár központi i mert a brassói pé letet vett meg, au céljainak. Ugyanc sároltak rengeteg hasznavehetetlen

Ugyanilyen vis Radulescu képvise igazgatót is, majd egész betegsegély csődöt mondott és zott.

Raduceo esődöt n zó pénzt

Az interpelláció ügyi miniszter vá te, hogy pillanati adatok birtokában sen válaszolni Ra jára. De már is til ha a betegsegélyz mondtak volna. I de ez korántsem mint ahogy azt cíója állítja. Beje legközelebbi ülés hogy Radulescu tokból indult ki. nyok valójában t gelyző pénztárak gozik, hogy talpi ményt. Ha nehez nak oka a mai á lik. E nehézségek éppen ezért kész a betegsegélyző Jumanca szociá hogy a módosító hozza Raducanu

Radulescu képviselő leleplezte a kamarában a betegsegélyző pénztár visszaéléseit

Két vezérigazgató óriási összegeket pazarolt el jogtalan napidijakra és hasznavehetetlen műszerekre

Cuza sürgette, hogy tüzzék ki tãrgu-frumosi interpellációjának terminusát, de a többség azzal nyugtatta meg, hogy az interpelláció ráér ősszel, vagy sohasem...

A szesz törvény megszavazása érdekében június 20-ig meghosszabbították az ülésszakot

Bucuresti-Bukarest, május 22. A kamara mai ülésén napirend előtt Dan Zacharia képviselő interveniót a Prut és Szeret közötti esatorna munkálatainak sürgős megkezdése érdekében. Utána Mirescu szociálista képviselő tett panaszt a munkaügyi miniszternek, hogy a petróleumszondáknál embertelen bánásmódban részesítik a munkásokat. Ezután Pecila képviselő intézett kérdést a belügyminiszterhez, hogy mi a helyzet a bukaresti tanács ügyében. A választást tudvalevőleg megfélebezték, de döntés még nem történt.

Cuza sürgeti interpellációjának kitűzését

Cuza megy fel ezután a tribünre és kéri, hogy a tãrgu-frumosi incidensek ügyében bejelentett interpellációját sürgősen tüzzék ki napirendre. Már három hete annak, hogy az interpellációját bejelentette és még mindig nem kapott terminust.

Több hang közbekiált: Rá ér az ősszel is. Vagy esetleg soha. Madgearu pénzügyminiszter egy módosított törvényjavaslatot terjeszt be, amely a tisztviselő státusz két szakaszát módosítja.

A kamara ezután Raducanu miniszter interpellációjára megszavazza az építkezési törvénynek a szenátusban módosított paragrafusait.

A betegsegélyző pénztár központjának panamá

Ezután nagy figyelem közepette Ilie Radulescu többségi képviselő tartja meg interpellációját a betegsegélyző pénztár központjának visszaéléseiről. Radulescu képviselő interpellációját azzal kezdi, hogy bár nem boesátották rendelkezésére a kért dossziékat és így nincs elegendő adat a birtokában, ennek ellenére mégis módjában van a betegsegélyző pénztár több főtisztviselőjének bűnös visszaéléseit leleplezni. Először Misu Ionescu vezérigazgatót támadja, aki szerinte óriási napidijakat osztott szét barátai és hozzátartozói között és így hatalmas összegeket prédált el. Súlyosan támadja a betegsegélyző pénztár központi igazgatóságát azért is, mert a brassói pénztár egy olyan épületet vett meg, amely nem felel meg a céljainak. Ugyancsak főlölegesen vásároltak rengeteg összegekért különböző hasznavehetetlen orvosi műszereket.

Ugyanígy visszaélésekkel vádolja Radulescu képviselő Argeseanu vezérigazgatót is, majd kijelenti, hogy az egész betegsegélyző rendszer tökéletes csődöt mondott és gyökerében elhibázott.

Raducanu miniszter szerint csődöt mondott a betegsegélyző pénztár rendszere

Az interpellációra Raducanu munkaügyi miniszter válaszol, aki kijelentette, hogy pillanatnyilag nem lévén az adatok birtokában, nem tud részletesen válaszolni Radulescu interpellációjára. De már is tiltakozik az ellen, mint ha a betegsegélyző pénztárak csődöt mondtak volna. Igaz, hogy van deficit, de ez korántsem olyan veszedelmes, mint ahogy azt Radulescu interpellációja állítja. Bejelenti ezután, hogy a legközelebbi ülésen bizonyítani fogja, hogy Radulescu képviselő téves adatokból indult ki. Míg az előző kormányok valójában tönkretették a betegsegélyző pénztárakat, addig ő azon dolgozik, hogy talpra állítsa ezt az intézményt. Ha nehézségek vannak, úgy annak oka a mai általános krízisben rejlik. E nehézségek ellen küzdeni kell és éppen ezért készített törvényjavaslatot a betegsegélyző pénztárak reformjáról. Jumanca szociálista képviselő kéri, hogy a módosított javaslatot minél előbb hozza Raducanu miniszter a Ház elé.

mert a visszaélések miatt nagy szükség van a tisztogatásra. A kamara ülése ezzel véget ért.

A szenátus ülése

A szenátusban Pipen metropolita elmondja ugyanazt az interpellációt, amelyet Petrovici képviselő a piatra-neanti adventista templom ügyében

tegnap a kamara elé terjesztette. Ő is provokációnak tartja az adventisták részéről, hogy templomukat pont a katedrálissal szemben építették fel.

Nimerover főrabbi tiltakozását jelenti be a közigazgatási törvény paragrafusainak megsértése miatt. Elmondja, hogy sokhelyen, ahol a zsidó felekezet

Egy ploesti erdőtermelő lelőtte a Banca Generala egyik igazgatóját, akinek információjára a bank megtagadta a már megszavazott hárommillió lej kölcsön folyósítását

Bucuresti-Bukarest, május 22. A Banca Generala bukaresti főintézetében ma egy borzalmas merénylet történt: a bank igazgatósága megszavazott Radulescu Dumitru ploesti erdőtermelőnek 7 millió lej kölcsönt, amiből 4 millió lejt folyósítottak is, 3 millió pedig most került volna folyósításra. Jarca, a bank egyik igazgatója ez ügyben Plo-

estiben járt, ahonnan Radulescu cégről rossz információt hozott s ezért a bank a további 3 millió folyósítását megtagadta.

Radulescu efeletti elkeseredésében revolverrel a kezében berontott Jarca direktor szobájába és három lövést adott le a bankdirektorra. A három lövés

közül kettő talált, a harmadik a falba furódott. Jarcanak volt még annyi ereje, hogy a fegyvert kicsavarta Radulescu kezéből, azután összeesett. A lövések zajára berohantak a tisztviselők, akik a súlyosan sebesült igazgatót a kórházba szállították, a merénylet pedig átadták a rendőrségnek.

A miniszterelnök a többségi képviselők értekezletén fog felelni Bratianu Vintilának és Sterének

Bucuresti-Bukarest, május 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberálisok óriási apparátussal megindult „kormánybuktató” hadjárata a teljes összeomláshoz közeledik. Bratianu Vintila kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy sikert tudjon provokálni és ezért újra erősen manőverez a koncentrációs kormány gondolatával. Ennek az akciónak a számára igyekszik megnyerni Prezan tábornokot, Iorga professzort és Titulescu

londoni követet. Ez az akció azonban teljesen kilátástalan. Prezan tábornok többször kijelentette, hogy nem óhajtott semmilyen politikai szerepet vállalni. Iorga professzor lapjában, a Neamul Románescben írta meg, hogy nem akar a liberálisokról tudni sem. Titulescu csak vasárnap érkezik Bukarestbe, de az ő állásfoglalása sem lehet kétséges. Amint már jelentettük, Maniu Gyula összehívta a többségi képviselők és sze-

nátorok értekezletét. Ezen az értekezleten fog a miniszterelnök válaszolni Bratianu Vintila összes vádjaira. Válaszolni fog azokra az inszinuációkra, amelyek a kormányt karlista propagandával vádolják meg és válaszolni fog azokra a vádakra is, amelyeket Stere hangoztatott Maniu ellen, az Adevurulban sorozatosan megjelent emlékirataiban.

A kamara szesz törvény-bizottsága változatlanul fentartja a jogfosztó paragrafust

Több módosítást eszközöltek a szeszjavaslaton

Bucuresti-Bukarest, május 22. A kamara szesz törvény-bizottságában tegnap éjjel folytatták a nagy port felvert törvényjavaslat bizottsági vitáját. Ezúttal az italmérségi engedélyekről szóló paragrafusok kerültek megvitatásra. A javaslat eredeti szövege szerint azok a szatócsok, akiknek eddig korlátozott italmérségi joguk volt, ezentul csak zárt palackokban árulhatnak szeszes italt.

Nem respektálják a szerzett jogokat

Hegedüs Nándor képviselő kérte a bizottságot, hogy hagyják érvényben a régi rendszert, amit a bizottság leszavazott.

Egy másik paragrafusa a javaslatnak úgy intézkedik, hogy az italmérségi engedélyeket ezután nem a pénzügyminiszter adja ki, hanem zárt árlejtés útján az egyes községek bocsájtják áruba, vagyis a törvény megszavazásával egyidejűleg minden koresmatulajdonos elveszti italmérségi jogát és csak mint pályázó szerepelhet. Hegedüs képviselő előbb azt kérte, hogy azoktól, akik jelenleg engedély birtokában van-

nak, ne vonják meg az engedélyt, ezt a kérést azonban, noha ezt Serban, a kolozsvári gazdasági akadémia rektora is támogatta, a bizottság elutasította.

Majd mikor a javaslatnak ahhoz a pontjához értek, amely a hadirokkantaknak tíz százalékos előnyt ad az árlejtésnél, kérte, hogy ezt az előnyt a jelenlegi koresmatulajdonosokra is terjesszék ki, amit a bizottság csak azzal a módosítással fogadott el, hogy a jelenlegi koresmatulajdonosok akkor kaphatják meg a tíz százalékos előnyt, ha a rokkantak nem jelentkeznek az árlejtésnél.

A kereskedelembe nincs nyelvkérdés

A javaslat eredeti szövegének egy másik paragrafusa a román nyelv tudását kívánja az italmérségi engedélyek tulajdonosaitól. Hosszas vita után Madgearu pénzügyminiszter elismerte azt, hogy a kereskedelembe nincs és nem lehet nyelvi kérdés és az ő hozzájárulásával a bizottság törölte ezt a paragrafust.

Nagy vita volt annál a pontnál is,

amely szerint csak öt évre adnak ki italmérségi engedélyt. A bizottság végül is úgy határozott, hogy az engedélyek kiadásának tartamát nem korlátozza.

Szabad a kártyajáték a koresmákban

A javaslat egy további paragrafusában úgy intézkedik, hogy a koresmák csak éjjel 11 óráig tarthatnak nyitva. A bizottsági tárgyalás során ezt a pontot odamódosították, hogy a koresmák éjjeli 12 óráig tarthatnak nyitva. Módosították a javaslatnak azt a paragrafusát is, amely szerint koresmahelyiségekben semmiféle játékot nem szabad üzni. A bizottság arra való tekintettel, hogy az italmérségi engedély súlyos anyagi terheket ró a koresmatulajdonosokra, hozzájárult a javaslat eredeti szövegének odamódosításához, hogy az ugynevezett komercjátékok meg vannak engedve a koresmákban.

A törvényjavaslat bizottsági vitáját ma folytatni fogják. A kormány nagy súlyt fektet arra, hogy a javaslat még ebben az ülésszakban törvényerőre emelkedjék és éppen ezért is határozta el az ülésszak meghosszabbítását.

A husvéti könyvpiac szenzációja
BENAMY SANDOR
KAJUT
 a nagy vitát felkavart mű első teljes szövegű kiadása.
 Ara rendkívül izéles kiállításban 60 lej.
 ★
 Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában

a legnagyobb kisebbségi egyház, nem veszik figyelembe a törvénynek azt a paragrafusát, hogy a hivatalbéli képviselőt a legnagyobb kisebbségi egyháznak jár. Kéri a törvény szigorú respektálását.

Meghosszabbították a parlamenti ülésszakot

Mironescu külügyminiszter betérjesztte a nemzetközi konvenciókat ratifikálás véget, majd az ülés véget ér.

Arra való tekintettel, hogy a kormány a szesz törvényt és több más fontos javaslatot még ebben az ülésszakban meg akar szavaztatni, a parlamenti ülésszakot, amely e hó végén véget ért volna, június 20-ig meg fogják hosszabbítani.

...a lasszót, a fegyvert élénken el lehet kép...
...ot rendeztetett villája...
...mesterséges vízesés...
...stromos fényszórók vi...
...k színben. A sztárnak...
...számára nem istál...
...külön villát épített...
...ban. A lóvilla építke...
...k tízezer dollárba ke...
...százezer lej.)
...yd és Ramon Novarro...
...a legtöbbet kereső...
...Ambicióját abban ta...
...egymillió dollárt szánt...
...és berendezésére. A...
...ves leánykája szintén...
...skától, külön lakosz...
...ók számára és külön...
...et egy gyermekorvos...
...apra.
...mexikói stilben vár...
...ttetett — kápolnával...
...s nagyon vallásos és...
...i is tud, a kastélyban...
...pített, egészen mo...
...e. Ő egyedül diszlet...
...ja, rendezője és sztár...
...znak, amelybe csak...
...nének: családtagok és...
...egyik magaslátán fek...
...rd és Douglas Fair...
...Ez a két filmművész...
...bankember is. Holly...
...k. Pickfordnak való...
...a van. Kamarásokkal...
...és lakájokkal. Legsz...
...znak Amerikában ki...
...szotti arisztokratákat...
...is, amelynek gyűjte...
...költséggel szereztek

A „társasélet”
...van Hollywoodban...
...akik évek óta dolgoz...
...és nem ismerik egy...
...awisról tudják, hogy...
...nak a barátja, Tal...
...erje, Josef M. Schenk...
...gyesületének elnöke...
...arra szorítkozik, hogy...
...n fogadóestét rendez...
...amelynél unalmasabb...
...világon.
...pső kategóriája már...
...et. Havonta egyszer...
...pot, amelyek azonban...
...mint a nagy sztároké...
...lgetnek, néhány bot...
...k, de soha komoly té...
...k tárgyalás ezeken az

...k is. Ezekben agg...
...ssze, hogy egymásra

...et a hollywoodiak ex...
...wood egyik nagy di...
...férjével egyetemben...
...bécsi színésznőt, aki...
...filmgyári cég üzem...
...rződöttek. Berlinben...
...napra együtt volt a...
...óvel és nagyon össze...
...amerikaiak félvéve...
...woodba. A színésznő...
...nézetesen első dolga...
...ájukban a házaspárt...
...lált. Kiűzték neki...
...ájukban fogadni őt...
...n. A bécsi színésznő...
...leszerződöttve. Ezt a...
...ötte Hollywoodban...
...tárral egyszer is be

Nem lehet áneurópai ségnek
...2. Az angol lapok...
...ad Páneurópa-terveze...
...gyöntetűen megáll...
...vezet határozatlan...
...k a Népszövetségnek

...ó volna kifejezést...
...den olyan törekvés...
...pa belső kiépítésére...
...n európai szövetsé...
...gybritannia nem le...
...rt életképesnek. Már...
...nem lehet, hogy Nagy...
...gyen a Páneurópa...
...kizárja a dominiu...

...sh szintén hosszasan...
...tervével és annak...
...ad kifejezést, hogy...
...amok szervezkedés...
...amerikai államok is...
...k, akkor a birodal...
...elem fenyegeti.

Megmozdult az egész világ zsidósága a palesztinai bevándorlás leállítására miatt

Rendkívüli világkongresszust követelnek a palesztinai mizrachisták és a lengyelországi cionisták

A cionista munkásszervezetek táviratilag kérték az angol munkáspártot sürgős intervencióra a bevándorlás azonnali szabaddá tétele érdekében

Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tegnapi számában megírtuk, hogy az egész világ cionista közvéleményéből elementáris erővel tört ki a felháborodás az angol kormányának ama rendelkezése miatt, amely az októberi félrekiadott 3300 munkásbevándorlási engedélyt visszavonta és ezzel a munkásbevándorlást ideiglenesen felfüggesztette. Az angol kormány nem ez az első ilyen természetű intézkedése. 1921-ben, az akkori arab zavargások után fogantatott már hasonló intézkedést az angol kormány. Sőt az ép akkor a jaffai kikötőben befutott két személyszállító hajónak zsidó utasait és a chalucokat nem engedte partra szállani. A Cionista Szervezet akkor erősen tiltakozott az angol kormány eljárása ellen, mire az angol kormány hivatalosan kijelentette, hogy azon elhatározása, amely szerint a Zsidó Nemzeti Otthon létesítése érdekében vállalt mandátumot teljesíteni akarja, az ország lakossága egy részének semmiféle erőszakos lépése nem fogja befolyásolni. . . . Az angol kormány és a palesztinai kormány el vannak határozva arra, hogy az országban a rendet fentartják és az ország fejlődését az összes lakosság érdekében fogják előmozdítani. Az angol gyarmati hivatal most is csak átmenetnek jelzi a bevándorlás részleges beszüntetését mindaddig, amíg Sir Gohn Simpson vizsgáló-biztos vizsgálata be nem fejezi és jelentését az angol kormánynak be nem terjeszti.

A bevándorlás leállítása nem indokolt — és illegális

Ez a magyarázat azonban nem kielégítő és nem megnyugtató, mert a bevándorlás korlátozása gazdaságilag nem indokolt. Márpedig a mandátum világosan kimondja, hogy a bevándorlás szabályozása tisztán gazdasági szempontokból történhetik. Az angol kormány mostani intézkedése pusztán politikai okokra vezethető vissza. A zsidóság nem haladhat el szó nélkül ezen rendelkezés mellett, amely a mandátum súlyos megsértését jelenti. A beérkezett hírek szerint a bevándorlási engedélyek visszavonása már élénk vissz-

hangra talált az egész világ zsidó közvéleményében.

A Jewish Agency londoni vezetősége tiltakozott az engedély visszavonásról munkásbevándorlás

A rendelet megjelenése után a Jewish Agency londoni vezetősége azonnal a legerélyesebb tiltakozását jelentette be az angol kormánynak. Rámutatva arra, hogy a palesztinai kormány, figyelembe véve a munkásszükségletet, engedélyezte a kért 3300 certifikátot. Nincs tehát semmi indok arra, hogy ezeknek az engedélyeknek a kiadása visszavonassék. A Jewish Agency tiltakozásának eredményéről hírt még nem kaptunk, azonban a világ minden tájáról jelentések érkeznek, hogy a különböző cionista és zsidó szervezetek mint egy ember megrögztek és a legerélyesebben tiltakoznak az angol kormány ezen intézkedése ellen.

Spontán tiltakozó ülések Palesztinában

Palesztinában a zsidó lakosság minden rétegében nagy az elkeseredés és óriási a felháborodás a bevándorlás megszüntetése miatt. A palesztinai Jewish Agency, a Waad Leumi és a cionista exekutiva tagjai vasárnap délután ez ügyben együttes ülésre gyűltek össze. A palesztinai zsidó munkásszervezet — mint megírtuk esütörtökre — az általános sztrájk proklamálását határozta el, tiltakozásul az időlegesnek minősített zsidó munkásbevándorlás szüneteltetése ellen. Jeruzsálemben, Tel-avivban, Haifában és a Jezreel völgyében a zsidó lakosság spontán tiltakozó gyűléseket tartott és a munkásszervezet a kolóniai munkásait is tiltakozó gyűlésekre szólította fel.

A Hechaluc az angol munkáspárthoz fordult

De nemcsak Palesztinában, a gólszban is megmozdultak a zsidó testületek. Az Ita varsói tudósítása szerint a Hechaluc világszervezet intézőbizottsága az angol Labour-Party vezetőségéhez a következő tiltakozó sürgönyt küldte:

„Hechaluc világszervezetben tömörült, több mint 30 ezer chaluc nevében, akik a palesztinai bevándorlásra készülnek, valamint azon 4500 chaluc nevében, akik már minden kapcsolatot a diaszpórával megszakították, mert eljutott hozzájuk Palesztinából a munkásokat hívó szó, tiltakozunk az április-szeptemberi félrekiadott certifikátok jogtalan visszavonása ellen. Kérjük a munkáspártot, segítsen nekünk abban, hogy minden kísérletet, amely a Palesztinában való munka legegységét, a zsidó ifjúságnak egyetlen kivételét újít el akarja, végül energikusan kirohadassuk!”

Jeruzsálemi jelentés szerint a Mizrachi világszervezet exekutívája táviratilag követeli dr. Chaim Weizmann, a Jewish Agency elnökétől, egy rendkívüli cionista világkongresszus azonnali összehívását.

Lengyelország cionistái rendkívüli kongresszust követelnek

Hasonlóan az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséghez, az egyes ország cionista szervezetei is felmenték tiltakozó szavukat a sérelmes intézkedés ellen. A lengyelországi zsidóság a Jeruzsálemből érkezett hír vétele után azonnal azzal a követeléssel lépett föl, hogy tiltakozó gyűléseket és demonstrációkat szervezzen meg a cionista vezetőség. A központi bizottság ezen követelések teljesítését még koraiaknak találta, végül azonban, engedve a mindjobban erősödő közvéleménynek, felszólította a lengyelországi szervezet az exekutívát, hogy a megnyugtató taktikájával hagyjon fel és egy kongresszus összehívásával adjon módot a zsidó tömegeknek akarataik és véleményük kifejezésére. Valamint a tiltakozásra minden olyan kísérlet ellen, mely a zsidó népnek a Palesztinában felépítendő Zsidó Nemzeti Otthont illető elismert jogait

felszólítja az angol Labourpartyt, váltsa be azokat a reményeket, amelyeket a világ zsidó munkássága belé helyezett, a zsidó nemzeti otthon megvalósításának támogatására tekintetében.

A német cionisták is tiltakoznak

Berlini jelentés szerint május 18-án a németországi cionista szervezet országos vezetőségének erősen látogatott ülésén, a német cionisták is foglalkoztak az angol kormánynak a bevándorlást korlátozó intézkedésével. Az országos vezetőség határozatot fogadott el, amelyben élesen tiltakozik a megadott bevándorlási engedélyek visszavonás ellen.

A világ zsidóságának ez az egyhangú és erőlyes állásfoglalása remélhetőleg más elhatározásra fogja bírni a palesztinai, illetőleg az angol kormányt, mely ezen elhamarkodott és egyáltalán nem indokolt intézkedésével nagy csalódást okozott a zsidóságnak. Ha ez a remény nem válna valóra, akkor a zsidóságnak sürgősen a Népszövetséghez kell orvoslásért fordulnia.

Dr. Szónyi Géza

Minden zavaró incidens nélkül közeledik a Zeppelin Pernambuco, illetőleg Rio de Janeiro felé

A Zeppelin érintette a Zöld-foki szigeteket és az egyenlítőt

Berlin, május 22. A braziliai Natalban felfogott szikratávírat szerint a legénység egyik tagja a Graf Zeppelin megbetegedett. Az utasok között lévő orvos kezelés alá vette. Kétségtelen, hogy a léghajó óceáni útjain mindig szükség lesz orvosra, mert az utasok közül is bizonyára megbetegedhetnek azok, akik a minden átmenet nélküli nagy magassághoz gyorsan nem akklimatizálódnak.

A Wolff távirati iroda Rio de Janeiroból kapott távirata jelenti, hogy a riói repülőtér felé is megindult a kíváncsiak áradata.

London, május 22. A newyorki Associated Press tudósítója jelenti Pernambuco-ból, hogy a Graf Zeppelin érkezését a közép-európai időszámítás szerinti esti órákra várják Pernambuco-ba. A repülőtér legmagasabb pontjára állandó őrszolgálatot állítottak fel, hogy amint a Graf Zeppelin megjelenik a horizonton, azonnal jelentésék. A nagyszámú embertömeg élelmészére is megtették az intézkedéseket. Azok részére, akik a léghajót közelebről is meg akarják tekinteni, jegyeket árusítanak 60 centtől egy dollár 25 centig terjedő

értékben. Berlebbe érkezett távirat szerint a Graf Zeppelin közép-európai idejű reggel fél hatkor már csak 1350 kilométerre volt Pernambucótól. A léghajó fedélzetéről közölték, hogy már megtették az előkészületeket az egyenlítő feletti átrepülés alkalmával tartandó ünnepélyes keresztelőre.

London, május 22. Newyorki jelentés szerint Pernambuco-ban a parti rádióállomások felfogták a Graf Zeppelin első szikratávírait, melyekben közölték, hogy a nagy hőség miatt a léghajón már érezhetővé vált a vízhiány s így a Rio de Janeiroba repülés előtt a Graf Zeppelin vízkészleteit még Pernambuco-ban kiegészíteni kívánják. Emiatt legalább három órát kell majd a léghajónak a pernambucói repülőtérre maradnia. Berlinbe a Zöld-foki szigetek egyikén lévő Praiaiból érkezett távirat megerősíti a hírt, hogy a Graf Zeppelin érintette a Zöld-foki szigetcsoportot és közép-európai időszámítás szerint délután 6 óra 15 perckor Praia felett le is dobták a szigetcsoportnak szóló postát.

Lázár Simon tordai sörgyáros nyerte meg a mai húzáson az 50.000 lejes nyereményt

A mai húzási eredmények

A kolozsvári zsidó kórház sorsjáték-húzásának mai napja is a közönség változatlan érdeklődése mellett zajlott le. A mai sorsolás érdekessége és egyben pikantériája az, hogy az ötven ezer lejes nyereményt Lázár Simon tordai sörgyáros nyerte meg, aki mint a kórházegyesület lelkes támogatója, nagyobb mennyiségű sorsjegyet vásárolt. Mára kiderült az is, hogy a tegnapi ötven ezer lejjel kihuzott sorsjegyet boldog tulajdonosa Molnár János mármaroszigeti lakos.

A mai húzás eredményei

A mai húzáson a következő számok lettek kisorsolva:

100 lejt nyertek:

101.421	114.302	8527	3918	59.335
112.680	51.554	21.291	134.875	146.355
148.909	48.451	84.270	117.609	104.860
103.802	48.833	119.591	55.361	108.995
71.422	9.928	39.104	149.561	142.418
82.590	14.281	130.348	53.998	117.938
107.113	66.136	51.396	145.943	42.725
22.714	26.733	39.113	23.715	16.645
146.488	78.075	44.286	68.037	85.793
136.988	99.948	65.926	55.486	134.545
17.207	149.282	50.191	34.996	65.076
53.073	89.523	122.857	97.601	113.638
19.291	18.245	85.542	68.060	66.210
25.679	7084	128.211	68.540	67.561
47.860	13.538	132.884	1112	78.652
33.143	71.142	133.679	87.806	84.754
2269	146.296	3671	130.921	102.683
20.092	8852	35.769	72.240	99.978
132.451	120.217	46.712	24.155	5740
136.263	59.254	19.978	26.873	

200 lejt nyertek:

120.085, 135.267, 82.129, 966, 29.205, 115.036

98.050	67.123	81.955	15.038	24.420
64.184	56.660	71.350	124.783	68.196
951	53.185	17.473	75.689	56.064
131.511	88.642	27.908	72.559	147.362
87.397	26.490	54.063	89.877	15.289
5904	21.559	76.156	93.330	84.472
75.037	67.972	88.386	144.010	28.872
70.947	37.183	8718	40.113	12.807
125.858	39.373	87.836	28.533	149.203
59.008	145.097	65.403	58.120	15.615
67.478	135.532	32.963	30.202	21.157
60.685	12.433	93.248	148.301	9965
129	425	33.289	132.633	138.712
122.087	149.918	71.245	18.272	31.949
9884	58.686	61.827	38.374	77.393
103.705	43.090	90.713	33.451	12.052
104.210	32.196	140.829	38.624	10.500
32.611	47.413	87.848	40.165	116.066
88.926				

2000 lejt nyertek:

47.070	76.381	100.989	6037	77.261
30.677	40.640	84.867	7349	53.321

10.000 lejt nyertek:

106.841	71.036	403	87.152	84.887
---------	--------	-----	--------	--------

25.000 lejt nyert:

24.676

50.000 lejt nyert:

133.106

Az egymillió lejes főnyereményt június 1-én húzzák. Sorsjegyeket távirati rendelésre vidékre küld a Központi Sorsjegyhivatal Piata Unirii 20. utolsó postázás május 31. délelőtt 10 óra. Cluj-i sorsjegyek az utolsó húzás napjáig kaphatók: Központi Sorsjegyhivatalnál, nyílttéri árusoknál és fióküzletben.

Batizt Finom vásznak Selyem sálak Csipke szövetek,

Melyeknek szövésük finom és színezetük kényes fokozatosan enyhe és tiszta Lux ordatba mosva újra vissza kapják eredeti puhaságukat és fényüket és ebben a tekintetben a Luxot nem pótolja semmi.

M-LX 132-0243 H

Negy

Nagy a kol kapit

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítója huszárezred ves általános érdekl rült. Ma délelött vári hadbírósa ké kívül bonyolult gyalusa. A mons tallas érdeklöd reggeli órákban a tárgyalóterem ban az érdekl rangu katonatisz törvényszéki bír foglalt helyet. A lozsvári jogászta képviselőjét látja Móra Mihály, dr Popescu Ilariu, Fabius, Francu ügyvédek ülnek tartott padosrok Joan ezredes, ka lescu Dezsó orna között szerepel azonban nem jött

Pontosan kilen Trailescu Joan t a katonai monst délelötti tárgyalá felolvasásban m lottjai: Ferderber huszárezred volt tinescu Valeriu h Teodor főhadnagy nagy és Cantea R len az a vád, hog kat állítottak ki katonáktól megve fogadtak el. A há vád alá helyezte is, akiket veszig

A vádló gátása

A vádirat felolv tábornok delután tárgyalás folytatá tárgyalás Anton T hallgatásával vette vétségé végrehaj szerint.

A vádlott főhad hadbírósa itélőszé kérdezi, mit tud fe ellene emelt vádak

Hosszu szünet u kezdű meg vallom főhadnagy.

Teodor utasítás

— Elnök ur! Ka hamisításának büi az önök itélőszéke dolnak engemet, h lévő katonák listáj vollevő tizenhét se vallom bűnömöt, d hogy nem saját in tem el. Felelteseim ezredesnek és Cons nak utasításaira k tást. Ezáltal nem kötelességemnek n ina utasítását hajó

Az elnök kérdése hogy néhány schim berg ezredesnek C tányhoz címzett le el.

Az elnök ismerte irat második pontj letétkelneül külön be a katonáktól.

Ki kapta szedett p

Vádlott: Ezeket csak Constantinesc sára inkasszáltam ket feleslet kapitá és különböző javít kocsai ezidőszertan pitány birtokában

Elnök: A vádirat teleken kívül ötszáz szált be a katonákt Vádlott: Ezeket a hazabocsájtásakor ugyancsak a fenti tantinescu kapitán tént.

A kihallgatás tov főhadnagy beismert katonától 15 ezer l

Negy tiszt és tizenhét schimbas huszár a vádlottak padján

Nagy érdeklődés mellett folyik a 11 huszárezred vesztegetési ügyének tárgyalása a kolozsvári hadbírószágon A vádlott főhadnagy mindent beismer de azt állítja kapitánya és alezredese utasítására cselekedett A kapitány és az alezredes azonban tagadják a vádat

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári 11-es huszárezred vesztegetési ügye újra az általános érdeklődés homlokterébe került. Ma délelőtt kilenc órakor a kolozsvári hadbírószágon megkezdődött a rendkívül bonyolult katonai bűnügy főtárgyalása. A monstre per tárgyalását hatalmas érdeklődés kíséri. Már a kora reggeli órákban zsúfolásig tömve volt a tárgyalóterem. A közönség padsoraiiban az érdeklődő feleken kívül magasrangú katonatisztek, közismert jogászok törvényszéki bírák és számos újságíró foglalt helyet. A védők soraiiban a kolozsvári jogásztársadalom több neves képviselőjét látjuk: dr. Mihály Tivadar, Móra Mihály, dr. Fehér Dezső, Saragea, Popescu Iliari, German Traian, dr. Fabius, Francu Amos és Ferderberg ügyvédek ilnek a védők részére fenntartott padsorokban. A vádat Bengliu Joan ezredes, katonai főügyész és Neculescu Dezső őrnagy képviselik. A védők között szerepel Pamfil Seicaru is, aki azonban nem jött el a tárgyalásra.

Megkezdődik a tárgyalás

Pontosan kilenc órakor nyitotta meg Trailescu Joan tábornok, tanácselnök a katonai monstre per tárgyalását. A délelőtti tárgyalás a hatalmas vádirat felolvasásában merült ki. A per fővádlottjai: Ferderberg alezredes, a 11-es huszárezred volt parancsnoka, Constantinescu Valeriu kapitány, Anton Dem. Teodor főhadnagy, Maciuceanu hadnagy és Cantea Radu őrmester, akik ellen az a vád, hogy hamis igazolványokat állítottak ki és tizenhét schimbas katonától megvesztegetési összegeket fogadtak el. A hadbírószágon kívül vád alá helyezte a schimbas katonákat is, akiket vesztegetéssel vádolnak.

A vádlott főhadnagy kihallgatása

A vádirat felolvasása után Trailescu tábornok délután félnégyre tüzte ki a tárgyalás folytatását. A folytatolagos tárgyalás Anton Teodor főhadnagy kihallgatásával vette kezdetét, aki a fenti vétségek végrehajtója volt a vádirat szerint.

A vádlott főhadnagy megtörtén lép a hadbírószágon itélőszéke elé. Az elnök megkérdezi, mit tud felhozni védelmére az ellene emelt vádakkal szemben.

Hosszu szünet után, elesukló hangon kezdi meg vallomását Anton Teodor főhadnagy.

Teodor főhadnagy feletteseinek utasítására hivatkozott

Elnök ur! Katonai igazolványok hamisításának bűnével terheltlen állok az önök itélőszéke előtt. Önök azzal vádolnak engemet, hogy a szolgálatban lévő katonák listájára bevezettem a távollévő tizenhét schimbas nevét is. Bevallom bűnömöt, de ki kell jelentenem, hogy nem saját kezzelettel követtem el. Feletteseimnek: Ferderberg alezredesnek és Constantinescu kapitány utasításaira követtem el a hamisítást. Ezáltal nem tettem egyebet, mint kötelességemnek megfelelően, feletteseim utasítását hajtottam végre.

Az elnök kérdésére ezután elmondja, hogy néhány schimbas ügyében Ferderberg ezredesnek Constantinescu kapitányhoz címzett levele értelmében járt el.

Az elnök ismerteti a vádlottal a vádirat második pontját, mely szerint illetéktelenül különböző taxákat szedett be a katonáktól.

Ki kapta az illetéktelenül szedett pénzeket

Vádlott: Ezeket az összegeket ugyancsak Constantinescu kapitány utasítására inkasszáltam be. Ezeket a pénzeket felettes kapitányom kocsis vételére és különböző javításokra fordította. A kocsis ezidőszent Constantinescu kapitány birtokában van.

Elnök: A vádirat szerint, ezeken a tételeken kívül ötszáz lejelet is inkasszált be a katonáktól.

Vádlott: Ezeket a pénzeket a katonák hazabocsájtásakor szedtem be. És ez ugyancsak a fenti célokra, illetve Constantinescu kapitány utasítására történt.

A kihallgatás további során a vádlott főhadnagy beismeri, hogy két schimbas katonától 15 ezer lejt kapott.

Elnök: Milyen eimen kapta ezt a pénzt?

Vádlott: Kölesön.

Elnök: Visszafizette már a kölesönt?

Vádlott: Nem.

Elnök: Miért?

Vádlott: Nem állott módomban.

Az elnök kérdésére a főhadnagy elmondotta ezután a különös kölesön körülményeit. Vallomása szerint a schimbasok ajánlották fel a tizenötezer lejes kölesönt, miután egy privát beszélgetés keretében a kapitány felemeltette betegségeit, amelynek gyógykezelésére nem volt meg a szükséges pénz.

Ezután dr. Gherman védőügyvéd feltárja, hogy a hadbírószágon egy igen bonyolult bűnügygel áll szemben és a való tényállás kihámozása érdekében javasolja, hogy a kihallgatás alatt lévő vádlotton kívül hagyják el a tárgyaló termet a többiek, hogy ezáltal az egyik vádlott ne ismerje a másik vallomását. A hadbírószágon hosszú vita után magáéva teszi dr. Gherman javaslatát.

Ezután tovább folytatják Anton Teodor főhadnagy kihallgatását, aki megindulva, szinte elesukló hangon, a következőket mondja:

Elnök ur! Higycék el, hogy min-

den egyes pontra a lehető legőszintébben válaszolok. Tisztában vagyok bünyömmel és annak teljes tudatában várom az önök büntetését.

A vádlott kapitány tagadja a terhére rótt bűncselekményeket

Ezután Constantinescu kapitány kihallgatására került a sor. Az előbbi vádlottal ellentétben, határozott a fellépése. Kijelenti, hogy nem adott semmilyen rendeletet Anton Teodor főhadnagnak és semmiféle pénzt nem kapott tőle.

A vádlott kapitány a feltett kérdésekre elmondja, hogy az inspekció során rendben találta a schimbasok ügyét és nem vett észre semmilyen szabálytalanságot. Ferderberg ezredes levelét illetőleg, a kapitány beismeri, hogy valójában kapott egy levelet ezredesétől a néhány schimbas szabadonbocsátása és az ebből folyó hasznokat illetőleg, de ő nem vette figyelembe ezt a levelet. Anton Teodor vallomásában felemeltet kocsivételt illetőleg a vádlott kapitány elmondja, hogy a kocsit ő saját pénzéből és saját céljaira vette és az sohasem állott a hadsereg szolgálatá-

ban. Constantinescu kapitány vallomásaiban tagadta a vádirat összes pontjait és vallomásainak részleteit különböző iratok felmutatásával igyekezett meg erősíteni.

Ezután Micuceanu hadnagyot hallgatták ki, aki tagadó vallomást tett az ellene emelt vádakkal szemben. Egy Bay nevű schimbas kihallgatására került a sor, aki kijelenti, hogy semmilyen összeget nem adott a vádlott tisztnek és kényszerűségből, valamint félelemből tette meg terhelő vallomását a vizsgálat folyamán. Mindent tagad.

Ezután éles vita támad akörül, hogy az alacsonyabb rangú Negulescu őrnagy ügyésznek jogában áll-e kérdéseket tenni a magasabb rangú Ferderberg alezredesnek. A védelem argumentálását honorálva a hadbírószágon negatív értelmű határozatot hozott ebben a kérdésben és úgy döntött, hogy az őrnagy nem tehet fel kérdéseket a vádlott alezredesnek.

Ferderberg ezredes is tagadja a vádat

Ferderberg ezredes vallomásában hangsúlyozza, hogy nem volt tudomása a schimbasokkal kapcsolatos szabálytalanságokról. Ő nem adott semmilyen utasítást alantasainak, megtörtént azonban, hogy egyes schimbasokat — akik részben magasabb fórumok kegyeit bírták, részben kórházi kezelést kértek, — alantasainak jóindulatába ajánlott. A vallomásban felemeltet leveleiben is ezt tette. Utasítást azonban nem adott.

A hadbírószágon ma délelőtt kilenc órakor folytatja a monstre per tárgyalását.

Macdonald a munkáspárt mai értekezletén le akar számolni a baloldali ellenzékkel

Mosley lancasteri kancellár lemondott méltóságáról és nyílt levélben jelentette be elégedetlenségét a kormány munkanélküli politikájával szemben. A konzervatívok is a munkanélküliség miatt támadják Macdonaldot

London, május 22. Az Evening News közli Sir Oswald Mosleynek Macdonald miniszterelnökhez intézett levelét, melyben bejelentette lancasteri kancellári méltóságáról való lemondását. A levél feltűnést keltően éleshangu. A munkáspárt mai értekezletén Mosley újra felolvasta a Macdonaldhoz intézett levelet és határozati javaslatot terjesztett a párt elé, melyben követelte a munkanélküliség elleni erőteljesebb politika inaugurálásának elfogadását. Hendersson külügyminiszter élesen válaszolt Mosleynek, kifejtve a párt tagjai előtt, hogy a határozati javaslat tulajdonképpen bizalmatlansági indítvány a kormány ellen. A párt holnap estére rend-

kívüli pártértekezlet összehívását határozta el, amelyen dönteni fognak Mosley javaslatáról. Az Evening Standard értesülései szerint Macdonald a holnapi értekezleten személyesen jelenik meg és le akar számolni a szélső baloldallal. Politikai körökben úgy tudják, hogy a miniszterelnök ki fogja jelenteni, hogy házfelosztást fog az uralkodónak ajánlani arra az esetre, ha Mosley javaslatát nem vonja vissza, vagy le nem veszik a napirendről. Arról is beszélnek, hogy Macdonald esetleg visszavonulna és utódjának Hendersson kívánja ajánlani.

London, május 22. A lordok házában Salisbury lord határozati javaslatot

terjesztett elő, mely azt indítványozza, hogy a felsőház fejesse ki aggodalmait a munkanélküliség állandó emelkedése és a gazdasági válság súlyosbodása felett. A javaslat gazdasági vonatkozású állásfoglalást tartalmaz s ezért lord Parmoor a kormány képviselőjében felszólaló miniszter szükségesnek tartotta hangoztatni, hogy a birodalom gazdasági problémáiba és a gazdasági politikába a dominionoknak is van beleszó-lásuk. Parmoor indítványozta a javaslatnak a napirendről való levételét. A felsőház többsége azonban 103 szavazattal 25 ellenében határozattá emelte a javaslatot.

A hadügyminiszter rendelete ellenére egyes ezredek még mindig visszatartják a revízió során bevonultatott ifjakat

A hadügyminiszternek sürgős vizsgálatot kell indítania hogy miért nem respektálják egyes ezredek a miniszteri rendeletet

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Két hete annak, hogy az Uj Kelet részletes cikkben hita fel az illetékes körök figyelmét, hogy az egyes katonai hatóságok a hadügyminiszteri rendelet ellenére is visszatartják a revízió során bevonultatott ifjakat, annak ellenére, hogy a hadügyminiszteri rendelet precíz formában rendelte el az e kategóriába tartozó katonák leszerelését. Cikkünkben konkrét eseteket hoztunk fel és e konkrét esetek nyomán sürgős vizsgálatot kértünk az ügyben.

Azóta újabb esetek jutottak tudomásunkra. Két szatmári testvér, Lebovits Lipót és Ignác, akik Temesváron a hatodik tüzérezrednél szolgálnak, továbbra is vizsgálatot teljesítenek, annak ellenére, hogy a leszerelési rendelet rájuk is vonatkozik. De még érthetlenebb Lebovits Józsefnek az esete. Lebovits József, aki a Szatmár melletti

Nagyarnára való, Slatinán a huszonhatodik tüzérezrednél teljesített szolgálatot. Április hó 9-ikén a hadügyminiszter rendelete alapján hazabocsájtották. Tegnap azután váratlanul sürgős behívót kézbesítettek címére, amelyben felszólítják, hogy azonnal vonuljon be újból, de nem is az eddigi ezredéhez, hanem a behívóban egyidejűleg tudatják vele, hogy áthelyezték Râmnicul-Vâlcea-ba a második gyalogezredhez. Ugyanigy járt Goldberger Samuel, aki a Szatmár melletti Aranyosmedgyesre való, Goldberger kézhözkapta a hazabocsájtó levelet, már civilbe is volt öltözve és a pályaudvarról hurreolták vissza a kaszárnyába, ahol tudatták vele, hogy át van helyezve a râmnicul-vâlceai második számú gyalogezredhez. A leszerelési rendelet ellenére tovább szolgálatot teljesít a felsővisói Hoffmann Hers Bazargiban a negyvenedik gyalogezrednél. Ő is már civilbe volt öltözve, ami-

kor újra ráadták az egyenruhát.

Ezeket az eseteket újból a hadügyminisztérium tudomására hoztuk azzal, hogy tudomásunk szerint még sokan vannak hasonló helyzetben. A hadügyminisztérium valószínűleg nem tudja, hogy egyes ezredek vonatkozóan rendeletet végrehajtani s éppen ezért kérjük a hadügyminisztert, indítson sürgős vizsgálatot ebben az ügyben, hogy a rendelet kibocsájtása után két hónappal végre hazatérhessenek az arra jogosultak egzisztenciájukhoz és családjukhoz.

Csempészet miatt megbüntettek egy vámfőnököt. Aradról jelentik: Az aradi törvényszék most tárgyalta az otlakai selyemcsempészek ügyét, akik közül Monda vámfőnököt nyolcmillió lej pénzbírságra ítélte. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy Monda vámfőnök a selyemcsempészekkel összejátszott és előmozdította azt, hogy nagymennyiségű selymet hozzanak át a határon, ami által az államkincstár tetemes kár érte. A selyemcsempészet többi tetteseit a törvényszék részben fölmentette, míg más részük külföldre szökött és így Monda egyedül kell viselnie itt nének következményeit.

ol Labourpartyt, vált-ményeket, amelyeket a kassága belé helyezték, otthon megvalósítását tekintetében.

Dr. Szőnyi Géza

nélkül co, illetőleg az egyenlítőt

et távirat szerint a peurópai idejű reg- csak 1350 kilomé- bucától. A léghajó k, hogy már meg- eteket az egyenlítő lkalmával tartandó löre.

Newyorki jelentés ban a parti rádiók a Graf Zeppelin t, melyekben közöl- öség miatt a légha- vált a vízhiány s íróba repülés előtt készleteit még Per- észíteni kívánják. rom órát kell majd mambucói repülőté- nbe a Zöld-foki szie- Praiból érkezett hirt, hogy a Graf a Zöld-foki sziget- urópai időszámítás a 15 perckor Praia a szigetesopornak

yáros az 50.000

15.038,	24.420,
10.124.783,	68.196,
5.689,	56.064,
30.414	
8.72.559,	147.362,
4.89.877,	15.289,
93.330,	84.472,
49.569	
6.144.010,	28.872,
40.113,	12.807,
92.160	
6.28.533,	149.203,
3.58.120,	15.615,
3.30.202,	21.157,
4.148.301,	9965,
633.138.712,	57.680,
245.18.272,	31.949,
38.374,	77.393,
3.33.451,	12.052,
29.38.624,	10.500,
4.40.165,	116.066,

9.6037, 77.261, || 7349, | 33.321, |

152.84.887,

főnyereményt ju- sjegeket távirati küld a Központi Unirii 20, utolsó előtt 10 óra. Clu- só húzás napjái Sorsjegyirodánál, fióküzletben.

Jön! Alexander Moissi Jön!
a világ leghíresebb drámai művésze

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Szakrész szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
 Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Avigdor Haméiry Kolozsvárra érkezett

Cluj-Kolozsvár, május 22. Csütörtökön az esti gyorsvonattal Várad felől Kolozsvárra érkezett Avigdor Haméiry, a hírneves palesztinai héber költő és műfordító, aki közvetlenül Ruszinszkóból jött Romániába, miután néhány ország városában tartott nagy érdeklődéssel fogadott előadásokat a palesztinai viszonyokról.

A vasutnál a Zsidó Nemzeti Szövetség, a Keren Hajjeszod, az Uj Kelet szerkesztősége, a WIZO és az ifjúsági szervezetek képviselői fogadták az illyusztur vendéget, akinek virágcsokrot nyújtottak át a hölgyek. Avigdor Haméiry pompás szinben van, kőpecs, le barnult férfi, aki egyáltalában nem a formák embere. Jellemző egyéniségére, hogy egész világrészeket utazik be és mindössze egy kis koffer van vele. Fogadás után Avigdor Haméiry az Astoriába szállott meg, ahol a tisztelők egész táborra kereste fel. Haméiry szombat este kilenc órákor az unitárius kollégium dísztermében magyarnyelvű előadást tart „Mi az igazság Palesztináról” címmel.

Avigdor Haméiry előadására a meghívók, amelyek egyúttal belépő jegyül is szolgálnak, átvehetők a Keren Kayemeth irodájában, str. Baron L. Pop 10. szám alatt. Az ifjúsági szervezetek tagjait felkéri a Keren Kayemeth Lőjiszrael iroda, hogy a meghívók átvétele ügyében mielőbb lépjenek érintkezésbe az irodával.

A szatmári törvényszéken felelősködött az első ügyvédkisasszony. Tegnap esküdt fel a szatmári törvényszék első szekciójának Ardelean Maria fiatal ügyvédjelölt, ügyvédi minőségben. Ardelean Maria lesz az első női ügyvéd a szatmári ügyvédi kamara területén. Az új ügyvédjelölt kisasszony Belényesen végezte a középiskolai tanulmányait. Nagyváradon pedig a jogakadémia. Egy előkelő ügyvédi irodában már állást is kapott itt Szatmáron és holnap már meg is kezdi a prakszist. Az új ügyvédjelölt kisasszonynak úgy az öt feleskötő bíróság, mint az ügyvédi kar jelenlegi tagjai melegen gratuláltak.

Ertesítés. A bánffyahunyadi országos állat-és kirakóvásár június 2. és 3-ika helyett május hó 26-27-én lesz megtartva.

Hamis ezresek talált egy galaci rendőr. Galacról jelentik: A galaci Lahovári parkban szolgálatot teljesítő rendőr egy csomagot talált, amelyet felnyitva, nagy meglepetésére negyven darab hamis ezerlejt fedezett fel benne. A rendőr azonnal átszolgáltatta az ezreket az ügyészségnek, amely nyomozást indított a hamisítók kézrekerítésére.

Ma dől el a kolozsvári városi tanács ügye. Bukarestből jelentik: A felelősségi bíróság a mai napon fog dönteni a kolozsvári városi tanács ügye fölött. Amint ismeretes, a választási elnök a román blokknak tíz mandátumot ítelt meg a jogszerinti kilenc mandátum helyett. Ezt a döntést felebbezte meg a kartell. A döntés után lehetőség van arra, hogy a tanács mielőbb meg alakulhasson.

Tizenegy fejszeapással meggyilkolták egy földbirtokos feleségét. Jászapátiól jelentik: A község közelében lévő tanyán borzalmas gyilkosság történt. Ismeretlen tettesek tizenegy fejszeapással vasárnap délelőtt megölték Balajti István földbirtokos 45 éves feleségét, aki ebben az időben egyedül tartózkodott otthon. A holttestet az udvaron lévő kut mellett találta meg a férj, amikor délután öt óra tájban hazatért. A vérnyomok a kut mellől az udvaron át a konyhába és onnan be a szobákba vezettek. Valószínű, hogy az asszony menekült a gyilkos vagy a gyilkosok elöl, akik a kutig üldözték s itt terítették le. Az utolsó fejszeapás teljesen kettészelte az áldozat fejét. A gyilkosságot rendkívül rejtélyessé teszi az a körülmény, hogy rablás nem történt, a tettesek semmit sem vittek el a házból. A nyomozást nagy eréllyel folytatják.

A franciák megkezdték a Bajor-Platz kiürítését

Berlin, május 22. Karlsruhe-i jelentés szerint a Bajor-Pfalz kiürítése megkezdődött. A megszálló csapatok kasszárnyáiban nagy az élénkség és szorgos csomagolási munkálatok folynak. A csapatok gyakorlatra többet már nem vonulnak ki. A trének nagy része már utnak indult Franciaország felé. Kaiserslautern, Landau és Pirmasens-től nyugatra és délre az országutakon

hosszu autósorok viszik a municiót és más hadifelszerelési anyagot. A tisztii családok nagyrésze különvonatokon ingóságaiikkal már utban van a francia területek felé. Szombatig elköltözésük teljesen befejezést nyer. Több lakást már át is adták a polgári hatóságoknak. A csapatok elvonulása a Pfalzból a jövő héten megkezdődik.

Ujabb tetartóztatások a budapesti szállítási és építkezési visszaélések ügyében

Letartóztatottak egy hadbiztost és egy építésmérnököt

Budapest, május 22. A katonai szállítási panama ügye ma már többfelé ágazik. Magva maga a Lühnsdorff-féle bűnügy, amelynek főszereplőjét, Lühnsdorff Ferencet állandóan kihallgatják és szembesítik a budapesti főkapitányságon. Vele együtt tartóztatják le, mint emlékeztet, Takács Lajos tüzérezredes, három századost, majd legutóbb dr. Toplák Ferencet és Koráb Antalt.

Az ügynek azonban más kapcsolatai is vannak, még pedig a pénzügyminisztérium fennhatósága alá tartozó vám-örsséggel, amelynek egyik magasrangú tisztviselője, Horváth Endre hadbiztos került most granu alá, úgy hogy a hétfői nap folyamán előállították és őrizetbe vették.

Ezzel a panamával egyidejűleg pat-

tant ki a nagy csendőrségi építkezésekkel kapcsolatos visszaélések ügye, amelynek egyik főszereplője, Balassi László gazdasági csendőrszázados nemrég előzetes letartóztatásba került. Vasárnap Littke Kázmér építésmérnököt tartóztatják le, aki ellen ezzel az ügyvel kapcsolatban közokirathamisítás, megvesztegetés és csalás címén indult eljárás. Megállapították, hogy több vidéki csendőrségi építkezésnél, többek között a makói csendőrlaktanya építkezésénél az általa benyújtott számadásokat benyújtásuk után kiigazította és nagyobb összegeket vett fel, mint amennyire jogosan igénye lett volna. A nyomozás ezekben az ügyekben változatlan eréllyel folyik tovább és valószínű, hogy további letartóztatások is lesznek.

Vitalbhai Patel vette át az indiai nacionalista mozgalom irányítását

Bombayba érkezett Gandhi felesége. Az önkéntesek vasárnapig nem indulnak ujabb attackra a sóraktárak ellen

London, május 22. Bombay-i jelentés közli, hogy a hinduk körében ma hirtérjedt annak, hogy a dharsanai attackok alkalmával egyik bankigazgató a rendőrség oldalán az önkéntesek ellen küzdött. Az igazgató bankját ma egyrel rohanták meg a hindu betétesek, hogy bankbetétjeiket a pénzügytől elvonják. Este hat óra tájban Dharsanában ujabb kétezer önkéntes indult rohamra a sóraktárak ellen. A karhatalom a szivósnak támadó hindukat bambuszbotokkal igyekezett szétverni. Felít óráig háromszáz önkéntes sebesült meg ütésektől. Naidu asszony letartóztatása következtében a polgári ellenállás mozgalmanak irányítását Vitalbhai Patel, az indiai törvényhozó testület lemondott elnöke vette át, aki az esti órákban megérkezett Dharsanába.

Gandhi fia is súlyosan megsebesült

London, május 22. Bombayból jelentik, hogy ma reggel újra száz önkéntes indult rohamra a dharsanai sóraktárak ellen. A rendőrök bambuszbotokkal visszaverték az ujabb vehemens próbálkozást és mindannyiukat letartóztatották. Ezzel a csoporttal egyazon időpontban harminc önkéntes egy másik oldalról intézett attackot. Ezek tuljutottak a drótsóvényeknek és néhány marék sót is zsákmányoltak. Dharsana közelében a kórházat kez-

Gyermekszöktető artistanó. Aradról jelentik: Az egyik artistanó tegnap meg akart szöktetni egy nyolc éves leányt, egyik ismert aradi család gyermekét. A tervet még az utolsó pillanatban megakadályozták és az artistanót az állomáson elutazása előtt a gyermekkel elfogták. Az artistanó egyelőre az aradi rendőrség foglya.

Virág Lajos hangversenye. E hó 31-ikén este kilenc órákor a római katolikus gimnázium dísztermében Virág Lajos, a Kolozsváron és Erdélyszerte is kitűnően ismert operaénekes nagyszabású hangversenyt tart, amelynek keretében Schubert, Schumann, Verdi, Hildach, Bredeeanu stb. legszebb dalait fogja interpretálni a kitűnő énekes. A hangverseny iránt városszerre nagy érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert Virág Lajos, mióta bécsi tanulmányútjáról visszatért, e hangverseny keretében fog újra bemutatkozni a kolozsvári közönség előtt.

Anticionista terror egy erdélyi kisvárosban

Medgyesi cionista barátaink többször fordultak hozzánk azzal a panasszal, hogy egy kis anticionista csoport a legterrorisztikusabb eszközöktől sem riadva vissza, évek óta igyekszik megakadályozni Medgyesén minden cionista és zsidó nemzeti irányu munkát. Most több előfizetők levelet intézett hozzánk, amelyben feltárják az ottani helyzetet. A levél olyan adatokat is tartalmaz, amelyeket üzleti vonatkozásaiknál fogva nem akarunk egyelőre közölni, de bizonyos részei egyenesen a nyilvánosság elé kívánkoznak.

A levél többek között így szól: Medgyesén a cionista mozgalom évek keresetül egy különös hatalommal találta magát szemben: a Czitrom-börgyár igazgatóival, akik vakbuzgó anticionizmusukban minden eszközt megragadtak arra, hogy a cionista megmozdulásoknak minden uton-módon kellemetlenkedjenek. Erre annál is inkább alkalmuk nyílt, mert igen sok embernek az egzisztenciája függött a gyárhoz és a gyárigazgatók értettek ahhoz, hogy az egzisztenciájukon keresztül gyakoroljanak pressziót alkalmazottaik meggyőzésére.

A világ azonban Medgyesén is halad és a cionista mozgalom Medgyesén is egyre több hivat hódít. Erőteljesen megszervezték, lendületes, fiatal zsidó cserkészgárda serénykedik a cionista munkában. Ez a cserkészgárda szurt szemet Fuchs Dánielnek, a Czitrom-börgyár egyik társtulajdonosának, aki a gyárban alkalmazott nyolc somérnak megparancsolta, hogy lépjenek ki a somérszervezetből. Amikor azonban alkalmazottai erre nem voltak hajlandók, felmondás nélkül, azonnal kitette őket a gyárból.

Ugyancsak Fuchs Dániel eljárt Kraczné medgyesi órasüzletében és az asszonyt rávette arra, hogy a nála alkalmazott Rűvel Miksát, aki a medgyesi zsidó cserkészek alparancsnoka, bocsássá el állásából.

Mindez azonban nem volt még elég Fuchs Dánielnek, de hitközségi elnöki minőségében kitiltotta a templomból a somérokat azzal az indoklással, hogy aki cserkés, az nem lehet zsidó. Ezzel a lelkiismeretlen lépésével Fuchs Dániel több fiatal cserkésziut megfosztott attól a lehetőségtől, hogy elhunyt szüleit után kaddist mondhasson.

Eddig szól a levél, amelyhez csak az a megjegyzésünk, hogy nagyon különösnek tartjuk, hogy egy gazdasági érdekes csoport a mai súlyos viszonyok között ilyen politikai jellegű kilengésekre ragadtassa magát és fiatal, törekvő embereket politikai, még pedig zsidó politikai meggyőződésük miatt vegyen üldözöbe. Hiszen éppen eleget szenvedünk mi a mások politikai túreltelensége miatt és egyenesen oktalanság, sőt komikus, ha ellenségeink harci módszereit akarjuk egymás ellen alkalmazni. Az ilyen eltévelyedéseknek csak az egyetemes zsidóság látja kárát.

Hat hónapi kiadatási eljárás után a magyar határon ugrott meg a csendőrök kezei közül Fischer Sándor, a sikkasztó budapesti igazgató. Budapestről jelentik: Az Uj Kelet részletesen beszámolt annak idején arról, hogy Fischer Sándor, egy budapesti szállítványozási cég igazgatója, nagyobb összeggel, amelyet a vállalat pénztárából sikkasztott el, Amerikába szökött. A budapesti rendőrség rádiómegkeresése alapján azonban a rio de janeiroi rendőrség letartóztatta Fischer Sándort, akit Genovában tettek annak idején partra. A föbbhónapon keresztül tartó kiadatási eljárás Olaszország részéről a napokban ért véget s az olasz határrendőrség a jugoszláv hatóságoknak adta át a sikkasztó igazgatót. Ma reggel a jugoszláv csendőrök a jugoszláv-magyar határon akarták átadni a magyar hatóságoknak Fischer Sándort, aki azonban egy őrizetlen pillanatban börtöndjével együtt, melyben több ezer dollár német márka és más nemes valuta volt elhelyezve, mint bűnjel, megszökött. A csendőrség azonnal megindította az eljárás Fischer Sándor kézrekerítésére, ami azonban mindezeideig nem járt sikerrel. A csendőrség azt sem tudta ezideig megállapítani, hogy Fischer Sándor milyen irányba szökött.

Az új lakbérleti törvény románul, magyarul kapható mindenütt, könyvkereskedésben, dohánytözsékben és újságelárusító helyeken.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Berlin, május 22. Max sát kiküldte Hawai szigetre a különböző e Jordan érdekeket részle. „Japán gőz Franchiskóbol „Sama Mran” végzett. Igaz, szállították. A ges. Bronzszin bimbós koszor gal megrohan, sen egy kövé tettek ki. Ma nábobot, tudják csinál, bőkezű. Girlandokat, v és „Aloha” ujj a polinéziai le amilyent egyet reket is beleér

A Paradicsor tam. A király déli tengerek t ízsungelek ki pompájába, pe nder ilatfelhő „agyogó fogsor leszkákon, a h Valamikor az rokról idáig h nerő hajósok é zép darab föld ályi ágyékból aralkodója. E emeltek. Kame nasziát és a ja óla beszélnek. ban. Azt mond tette azt a hata os közepén, am el emelkedik, a rikai erkölcsü. dnak jazzal és

A közelben e nár szolidabb, i ók, akik az or aunáját, népeti zervator dolgo zisztensével, h yan lehet a kö áit hasznosita zlandban, Japá üzhányóhegyek okra aknázzák. an már a közel

Hawai szigete rleti laboratór juk olyan tar unt talán sehó zer lakosának zarmazásu, a f ébb Japán. De v aiak, koreaiak, ortugálok és k ukor és ananá sbb keletáziái rát kell dolgoz entért és ha tr apnak többet. at nem számi, egy helyzete n ígetekről állan ömpölyögnék id rok, akiket am osan kizsákmán

A keletázsiai merikai iskolák yezetben nevelk ött. Azt hiszik, gyforma jogoka óben a remén salatkozniok kel esen érintkezne ikaik állampolgá terik el őket, es olgároknak, ha v Sem japánok ne ikaik. Sehól ot Hawai szigetén ak egy különös mberek, akik eg óznak, olyan fajt úlmasainak kond pet játszik és m awai sziget Jap oldódni az amé herek távollar lég egy generác egy üdvüket es a visszatérnek a ához.

BENAMY: „KA Ara 60 lej. Kaphat osztályában.

ta terror rdélyi osban

barataink többször azzal a panasszal, lista csoport a legközölközőktől sem riadgígyekszik megakaminden cionista és yu munkát. Most felet intézett hozeltárjak az ottani an adatokat is tarizleti vonatkozákakarunk egyelőre rsezei egyenesen a ránkhoznak.

zött így szól: lista mozgalom éve-ülönös hatalommal en: a Czitrom-börkik vakbuzgó anti-nden eszközt megra a cionista megmoz-uton-módon kelle-re annál is inkább ert igen sok ember-át füződött a gyár-átok értettek ahhoz, ciájukon keresztül ziót alkalmazottáik

Medgyesen is halad alom Medgyesen is hódít. Erőteljesen íletes, fiatal zsidó nykedik a cionista eserkészgárda szurt ínelnek, a Czitrom- ulajdonosának, aki ott nyole somérnak gy lépjenek ki a Amikor azonban a- em voltak hajlan- kül, azonnal kitette

ns Dániel eljárt brászlóteleben és az ra, hogy a nála a- lksát, aki a med- tek alparanesnoka, nem volt még elég e hitközségi elnöki ta a templomból a indokolással, hogy n lehet zsidó. Ezzel pésével Fuchs Dá- készínt megfosztott hogy elhunyt szü- ndhasson".

amelyhez csak az hogy nagyon küll- gy egy gazdasági sulyos viszonyok ai jellegű kilengé- magát és fiatal, tö- ltitikai, még pedig egyeződésük miatt Hiszen éppen eleget sok politikai türel- egyenesen oktalan- ellenségeink harci egymás ellen alkál- velvényedéseknek csak ag látja kárát.

datási eljárás után agrott meg a csend- Fischer Sándor, a igazgató. Budapest- i Kelet részletesen dejen arról, hogy y budapesti szállí- tálatja, nagyobb ösz- tallalat penztárából erikába szökött. A rádió megkeresése io de jancseiről rend- Fischer Sándort, tek annak idején on keresztül tartó aszország részéről et s az olasz határ- lóv hatóságoknak igazgatót. Ma reg- dörök a jugoszláv- arták átadni a ma- Fischer Sándort, izetlen pillanatban melyben több ezer és más nemes va- mint bünjel, meg- g azonnal megindí- cher Sándor kézre- nban mindezt ideig esendőség azt sem gallapítani, hogy en irányba szökött.

ti törvény románnl, mindenütt, könyv- anytörzsdékben és ken.

LENT KÖNYVET Z UJ KELET BAN.

Honolulu an asszimilánsai, akiket a yenkik nem türnek maguk között

Berlin, május 23. A Berliner Tage-olatt dr. Max Jordan neví munkatár- sát kiküldte a Távokelőtre, ezuttal Hawaii szigetére, hogy tanulmányozza a különböző együttélő fajokat. Dr. Max Jordan érdekes cikkéből vesszük a kö- vetkező részletet:

"Japán gőzösn érkeztem meg San- Franciskóból Honoluluba. A hajó, a „Sama Mrau“ ragyogó teljesítményt végzett. Igaz, hogy turbináit a svájcei szállították. A kikötőben tarka nyüz- gés. Bronzszínű hawaii leánykák, virág- bimbós koszorúval hajukban, valóság- gal megrohanják az utasokat. Külön- sen egy kövér gabonakereskedőt tűn- tettek ki. Már ismerik a los-angelosi nábobot, tudják róla, hogy jó üzleteket csinál, bőkezű és ajándékokat osztogat. Girlandokat, virágokat hajítanak feléje és „Aloha“ ujjongással köszöntik. Ezek a polinéziai leányok olyan graciözek, amilyent egyetlen más fajnál, a fehé- reket is beleértve, nem találtam.

A Paradiesomba, Edenkertjébe jutot- tam. A király-pálmák arnyékában, a déli tengerek napsütésében, a tropikus lszungelek küszöbére jutottam, színek pompájába, petuniák, hibiscusok és ole- nder illatfelhőjébe. Barna mauri-fiúk, „ragyogó fogsorokakl uszkáinak keskeny veszkákon, a hullámverésen.

Valamikor az ősidőben a távoli óceá- nokról idáig hajóztak elszánt és vak- nerő hajósok és fedelveztek ezt a esoda- zép darab földet, amelynek később ki- rályi ágycéből származó nemzetség lett iralkodója. És Oahu szigetén trónt emeltek. Kamehamea alapította a di- zasziát és a japáni benszülettek ma is óla beszélnek, regékiben és balladái- kban. Azt mondják, Honoluluban ő ül- tette azt a hatalmas palmaerdőt a vá- ros közepén, amelyben most elegáns ho- el emelkedik, amerikai arányú és ame- rikai erkölcsű. Minden délután teát dnak jazzal és modern táncokkal.

A közelben egy másik vendéglő. Ez nár szolidabb, itt szállanak meg az uta- ok, akik az ország belsejét kutatják: aunáját, népeit, földjét. Most egy ob- zervátor dolgozik benne, néhány asz- zisztensével, hogy kítapasztalja, ho- yan lehet a közeli kráter tüzeit és pá- aít hasznosítani. Nem újszerű dolo- zlandban, Japánban és Újzélálandban a üzhányóhegyek melegét már ipari cé-okra aknázzák ki. Itt is ugy lesz. Ta- án már a közeljövőben.

Hawaii szigete más tekintetben is ki- réleti laboratórium. Itt érintkeznek a juk olyan tarka összevisszaságban, mint talán sehoh egyebütt. A sziget 350 zer lakosának kétharmada keletázsiai származású, a felénél valamivel keve- zebb Japán. De vannak kínaiak, polinéz- aiak, koreaiak, portoricioiak, maderiai ortugálok és kaukázusiak. A szigetek ukor és ananász ültetvényein legin- ább keletázsiaiak élnek. Naponta 12 rát kell dolgozniuk, óránként 12-15 entért és ha túlóráznak, akkor sem apnak többet. Ez a proletáriátus te- át nem számíthat rövidesen arra, gy helyzete megjavuljon. A Filipi- igetekről állandóan új embertömegek ömpölyögnek ide, munkakereső prole- rok, akiket amerikai vállalkozók ala- san kizsákmányolnak.

A keletázsiai néptörzsek ifjusága merikai iskolákban és amerikai kör- vezetben nevelkedik. Két kultúra kö- ötti. Azt hiszik, hogy a fehér fajjal gyforma jogokat fognak élvezni, de ben a reményükben napról-napra salatkozniok kell. A fehérek nem sze- esen érintkeznek velük, jóllehet ame- ikai állampolgárok és akkor sem is- merik el őket, csak másodrendű állam- olgároknak, ha átjönnek Kaliforniába. Sem japánok nem vagyunk, sem ame- ikaiak. Sehol otthon nem vagyunk!" Hawaii szigetet tehát az asszimiláció- ak egy különös formája bontakozik ki. mberek, akik egy bizonyos fajhoz tar- zznak, olyan fajhoz, amely a világ ha- lmasainak koncertjében jelentős sze- ppet játszik és mégsem tud boldogulni. awai sziget Japán népe hiába akar oldódni az amerikai népkatlanban, a hérek távöltartják őket maguktól, légy egy generáció és rá fognak jönni, gy üdvüket csak abban találhatják, a visszatérnek a japán nép kulturá- ához.

BENAMY: „KAJUT“. (Teljes kiadás) ara 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyv- osztályában.

KÖZGAZDASÁG

Megkezdte működését a Nemzetközi Fizetési Bank

Eddig a részvénytőke huszonöt százalékát hetvenhét és fél millió frankot fizettek be az európai jegybankok

Basel, május 23. A Nemzetközi Fizetési Bank a keddi nappal megkezdte üzleti tevékenységét.

A különböző államok központi jegybankjai rendelkezésére bocsátották a banknak az alaptőkéből jegyzett 124.000 darab részvény névértékének 25 százalékat. A 2500 svájci frankra szóló névértékből egyelőre részvényenként 625

svájci frankot, összesen tehát hetvenhét és félmillió frankot fizettek be.

A keddi naptól kezdve a Nemzetközi Fizetési Bank megkezdte a német számlára történő fizetések átvételét, valamint a Magyarország, Bulgária és Csehszlovákia részéről eszközözendő fizetések kezelését.

A CFR részletes rendelete a szombat estétől hétfőig terjedő féláru utazásokra

Nagy kedvezmény weekend kirándulóknak, akik 100 kilométer körzetben utaznak. Valamennyi ünnep előtt is érvényes az utazási kedvezmény

Bucuresti-Bukarest, május 23. Jelenítettük, hogy a CFR vezérigazgatósága a vasuti forgalom emelésére és fokozására különböző kedvezményeket léptet életbe. E szerint június elsejétől kezdve mindazon utasok, akik a hét szombatján vagy vasárnap, vagy egy ünnepet megelőző napon utaznak el valamely megve székhelyről 48 órai időtartamra, ötven százalékos tarifakedvezményben része-

sülnek. Ezek a jegyek, illetve jegykedvezmények száz kilométeres zónákra érvényesek. Most megjelent erre vonatkozólag a CFR részletes rendelkezése. Felsorolja a rendelkezés az összes ünnepeket, amelyekre ez a kedvezmény érvényes és ugyszólván valamennyi ünnepen igénybeveheti a közönség ezt a redukción, ami hivatalos és egyházi ünnepként van feltüntetve a naptár-

Phönix

Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

Központi vezérigazgatóság: WIEN

Romániai igazgatóság: București, Bulev. Elisabeta No. 10.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A társaság fejlődését az utóbbi 20 évben a következő számok mutatják:

É v	Biztosítási állomány	Díjbevétel	Biztonsági alapok
1913	K 224,887.549 —	K 9,733.268.07	K 60,502.808.81
1924	S 430,944.943 —	S 27,541.688.77	S 53,051.954.77
1925	" 655,028.355 —	" 37,693.246.18	" 77,037.672.54
1926	" 1.079,703.694 —	" 49,481.752.88	" 149,308.416.44
1927	" 1.399,431.738 —	" 63,691.607.36	" 192,368.487.51
1928	" 1.787,935.715 —	" 85,477.026.47	" 242,111.271.97

1929 év végével a biztosítási állomány

több mint két millárd schillinget
a díjbevétel

pedig közei száztizsmillió schillinget
tett ki.

A „Phnix“

kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsálemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a Mizrahi több országos szervezetével, a Wizo zsidó nők világszövetségével és még több nagy zsidó testülettel.

Vezérigazgatók: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Chişinău, Medias, Oradea, Sătmár, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.

Gyermek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérigazgatók díjtalanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást biztosítási ügyekben.

ban. Ezek a kedvezmények minden vasárnapra és minden vonatmenetre érvényesek, kivéve az Orient-expresszt. A kedvezményt oly módon adják meg, hogy a szombaton vagy vasárnap, illetve ünnep előtt elutazó utas tejes jegyet vált és ezzel a jeggyel díjtalanul térhet vissza hétfőn, illetve az ünnep másodnapjának éjféli órájáig. Az utasok tartoznak visszatérőkör a visszatérési állomáson a megváltott jegy feláttamoztani, különben az érvénytelen. Azonkívül pedig a visszatérés alkalmával az ut nem szakítható meg.

A munkaügyi miniszter az egész ország területén egységesíteni akarja a bankok nyári és téli hivatalos óráit

A kolozsvári munkaügyi felügyelőség mára értekezletre hívta egybe a bankok vezetőit és a tisztviselők egyesületét

Cluj-Kolozsvár, május 23. A munkaügyi miniszter terve vette, hogy az ország összes pénzüzeteteinek nyári és téli hivatalos óráit generálisan rendezi. E célból utasította az egyes munkaügyi inspektorátusokat, hogy hívják meg közös értekezletre a területükön lévő pénzüzetetek vezetőit és a banktisztviselők egyesületének delegátusait, hogy közös megállapodással fixirozzák a hivatalos órákat.

A munkaügyi miniszternek az a terve, hogy a bankok hivatalos óráit, úgy, ahogy az most Bukarestben is érvényben van, a téli hónapokban fél kilenc-től egy óráig és fél négy órától fél hat óráig, a nyári hónapokban pedig reggel hét órától két óráig állapítsa meg. Nem zárkózik azonban attól sem el a munkaügyi miniszter, hogy egyes területeken más időpontokban állapodjanak meg. Kolozsváron a nyári hónapokra már meg van a megállapodás, amelyben a hivatalos órák reggel nyolctól délután két óráig tartanak.

A munkaügyi inspektorátus ma délután 6 órára hívta össze a bankok és banktisztviselők delegátusait, hogy együttesen állapítsák meg a megfelelő időpontot. Amennyiben sikerül meg egyezésre jutni, úgy a nyári hónapokétele után már az egész országban az új rend fog életbe lépni.

A kereskedelmi miniszter felveszi a harcot Stan Vidrighin ellen a 45 százalékos iparpártolási kedvezményért. Bukarestből jelentik: Stan Vidrighin a CFR vezérigazgatója, mint híril adtuk, az új CFR-tarifa kapcsán még akarja vonni a gyárosoktól és iparvállalatoktól a negyvenöt százalékos fuvardíj-kedvezményt. Ez ellen a terv ellen az egész ország gyáripari érdekeltségei tiltakoztak. Tegnap a bukaresti kereskedelmi és iparkamara helyiségében a különböző gazdasági érdekeltségek értekezletre gyűltek össze, amelyen Mirto kereskedelmi miniszter is résztvett. Az értekezlet után a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a 45 százalékos iparpártolási kedvezmény fentartása érdekében felveszi a harcot Stan Vidrighin vezérigazgató terve ellen.

Erősen csökkentek a gummiárak. Londonból jelentik: A londoni gummiárak újra estek. Az áresés oka az angol gummikészletek újabb felhalmozódása. A gummimennyiség ugyanis a 100 ezer tonnányi mennyiséghatárt túllépte. Az év eleje óta harminc százalékkal növekedtek általában a készletek. Az angolok között erős propaganda indult meg a gummiszerezés csökkentése tekintetében.

A kisajátítási papírok árfolyama. Tegnap a bukaresti értéktőzsdén a május-novemberi esedékességű kisajátítási papírokat 48 háromnegyed-49-es árfolyammal jegyezték.

Az építőiparosok harca a kontárok ellen. Közöltük pár nappal ezelőtt, hogy az iparkamarában a hatóságok képviselőinek jelenlétében értekezletet tartottak az építőiparosok, az engedély nélküli építkezések s a kontármunkák megakadályozása érdekében. Az értekezlet elhatározta, hogy Moldovan Valer erdélyi tartományi igazgatót kéri fel, nyújtson segédkezet az iparendéellyel rendelkező építőiparosok megvédésére. Az értekezlet határozatából kifolyólag Moldovan Antal ipartestületi elnök tegnap egy küldöttséget vezetett a tartományi igazgató elé, aki viszont egy bizottságot küldött ki, hogy a kérdést tanulmányozza és a megoldásra vonatkozó javaslatot terjesszen elő. Ebben a bizottságban az ipartestület elnöke is részt vesz.

Színház—Művészet

Nehéz dolog kielégíteni a közönséget, de ami tegnap volt látható az olasz lírai babaszínház előadásán a Román Operában, az felülmúl minden elképzelést. Annyi lelkesedés, öröm, meglepés, tapsvihár ritkán volt még egy színházi előadásnál. A közönség a legteljesebb mértékben ki volt elégtve, valósággal bűvölt az olaszabbrendű művészet, amellyel a „babaművészek” játszottak, amely minden érzést, minden gondolatot gesztusokban is kellően kifejezésre juttatott. A primadonna pompás hangja, a tenoristák és baritonisták klasszikus énekeltésük frappánszított mindenkit. A „Trubadur” olyan megrendítő előadás volt, amelyet soha sem lehet elfelejteni. A közönség, amely tanuja volt a tegnapi bemutatásnak, azonnal megváltotta jegyeit a szombati és vasárnapi előadásokra is, amikor az olasz társulat teljesen új műsort fog bemutatni.

Max Reinhardt védelmébe veszi a hangosfilmet

A nagy rendező nagy jövőt jósol a hangosfilmnek, amely az „üzleti színházat” ki fogja szorítani

Berlin, május 23. Max Reinhardt, a legtöbb sikert elért modern rendező körül nagy zajlás folyik. Reinhardt ugyanis, aki eddig a drámát az elérhető legnagyobb tökélyre hozta és aki eddig nem mutatott különös hajlamosságot a film iránt, jöllehet több filmet ő maga is rendezett, többiben kijelentette, hogy a filmnek egészen más területe van, mint a drámanak. Igaz, a film a látványos területét hódította meg, amit a színpad eszközeivel nem lehet kihozni, viszont a színpad a lelki életnek olyan horizontjait tudja fel tárni, amit filmen nem lehet elérni. Ezt a kijelentését Reinhardt a beszélő film megjelenése előtt tette. Amióta fel tálták a beszélőfilmet, Max Reinhardt is korrigálta véleményét. Reinhardtnek természetesen a sok támadásra felelnie kellett. Egészen szokatlan érdekességgel válaszolt a támadásokra.

Igaz — írja egyik berlini újságban — én minden kértelműség nélkül elismerem a hangos film jövőjét. Azt mondom, a művészi akarások kifejezés-módját találom ebben az új produkcióban. Szememre vetik tehát, hogy a multban másképp gondolkoztam, főleg pedig hogy a színházat háttérbe helyezem a hangos filmmel szemben. Üzenem ezeknek a kedves esztétáknak, akik magukat a színjátszás pesétőreinek hiszik, főleg nagyképűségűek, hogy engemet azért ne tekintsenek arulónak. Nem szeretem atkoi morgó beszédjüket. Mert azt mondom: a színművészet, amelyet hosszú évtizedek óta szolgálak, nem függ tisztára az én elhatározásaimtól. Én csak irányítója, rendezője voltam és vagyok azoknak a művészi erőknak, amelyek amugy is kiélték volna magukat. És hiába hirdetik az esztétikus urak, hogy a beszélő film alkalmatlan, de egyébként kiváló művészek el fogják veszíteni pozíciójukat. Ezek a színészek maguk titakozóznak ilyen feltevések ellen. Én magam pedig nem tartom a drámai színészetet elveszettnek azzal, hogy a filmen is beszélni fog a színész. Ha azonban mégis halálra van ítélve a színpad művésze, én akkor ezen nem tudok segíteni. Azt hiszem, mások sem.

Kérdem: valóban veszélyezteti a hangos film a színház létét? A vélemények ebben a tekintetben megoszlanak. Vannak, akik azt mondják, hogy a hangos film, ha majd tökéletes lesz, győzedelmeskedni fog bizonyos fejlődésre képtelen színpad fölött. A színészetnek tehát új utakat kell keresnie, hogy mégis érvényesüljön. Mert egy szép napon a hangos film színésze a szónak minden modulációját, minden kifejezés-beli értékét ki fogja tudni hozni és a színháznak ez az utolsó aktivuma a film mel szemben el fog tűnni.

Ezt mondják ok. De kérdem, vajjon a hangos film alkalmas-e arra, hogy a színházat lételemében megtámadhassa? Mert véleményem szerint az igazság a középen van. A színház — nemcsak a német színházat értem — az utóbbi időben sokat veszített régi tekintélyéből és súlyából. De ennek nem a színészek az okai, hanem főleg a szín-műriok, akik tákolmányokat, hatásra kihegyezett fordulatokat, a közönség

alantasabb érzelmeire számított jelene- teket játszatnak el a kassza érdekében. El kell jönnie most már annak az idő- nek, amikor megtörténik a nagy szelek- ció: a film lesz a propaganda, a törté- nem, a komplikálatlan hatások kifeje- zője, a színház pedig áhitatos temploma lesz az igazi költészetnek. Kétségtelen, hogy az üzleti színház, amely csak kasszasikerekre spekulál, el fog tűnni a hangos film mellett. De az igazi, a becsületes, az életrevaló színház, amely kifejezi a kort, az embereket, egy költő alkotó erejének igénybevételével, a szín- ház, amely reagál a világ pulzusának liktetésére, amelynek erkölcsi és mű- vészi missziója van, diadalmaskodni fog a hangos film fölött. Az én véle- menyem az, hogy a hangos film és a szín- ház egymás mellett nagyon jól megfér, ha meg fogják szívlelni ezt az egyszerű és kézenfekvő parancsot: minden mű- vészt dolgozzon a maga eszközeivel.

A Magyar Színház irójának közleményei: A VÖRÖS BOSZORKÁNY — CLARA BOW

A Magyar Színház mozijának új mű- sora a „Vörös boszorkány”, az ideit film- évad egyik legizgalmasabb cselekmé- nyű kalandor története, a címszerepben Clara Bow-al a tegnapi premiéren szenzációs sikerrel került bemutatásra. A páratlanul, idegesítően izgalmas cselekmény, mely jelenetről-jelenetre fokozódik, valóságos extázisba hozta a nagyszámu közönséget. Clara Bow a címszerepben, bájos, elragadó egyéni kedvességével és művészi játékkal fe- lejthetetlen alakítást nyújtott. Ez a pompás filmjudozság már csak két na- pig (szombaton és vasárnap) látható a Magyar Színházban. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Helyárak: 10 és 20 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné: AZ OCEÁN HŐSE

A vasárnap délelőtti 11 órai matinén az amerikai Paramount szenzációs pro- dukciója, „Az óceán hőse” 8 felvonásos hajós történet, a főszerepekben Wallace Berry és E. Ralstonnal kerül vetítésre. Helyárak: 15 és 10 lej.

ATLANTIC

Hétftől a német filmgyártás monu- mentális alkotása, az „Atlantic” kerül műsorra a Magyar Színházban. Ez a gigászi mű felejthetetlen látványt nyújt a nézőnek. Egy óriási óceánjáró hajó katasztrófáját tárja a néző elé ez a csodafilm. A búszke nagy hajó, egy uszó miniatűr város, hatalmas képa- lota. Fényben, pompában uszik minden, zene, tánc és elegancia. Az éj sötétjé- ben, amikor a tánc és élvezet tetőpont- ját érte, a hajó összeütközik egy uszó jégheggyel. Ami aztán következik, azt látni kell, leírni nem lehet. A hajó uta- sainak kétségbeesése, halálkiáltelme s végül a teljes elmerülés mesterien töké- letes megrendezésben mutatja be a nagy katasztrófa lefolyását. A főszé- repben Fritz Kortner, a nagy német filmszínész mesteri alakítást produkál. Vezető szerepekben még tökéletesen nyújtanak Lucia Mannheim és Frantz Lederer. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. Helyárak: 10 és 20 lej.

Aviz — Értesítés

A „Gránicerul” vállalat autobusz járatái a következő időkben közlekednek: 1930 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Indul				Cursa				Érkezik			
I.	II.	III.	IV.					I.	II.	III.	IV.
6 ³⁰	14	—	—	Cluj	—	—	—	1130	—	—	1730
8 ³⁰	1530	—	—	Gherla	—	—	—	930	—	—	1530
9	16	—	—	Dej	—	—	—	9	—	—	15
10	17	—	—	Beanda-Mare	—	—	—	8	—	—	14
11	18	—	—	Somcuta-Mare	—	—	—	7	—	—	13
12	19	14	5	Baia-Mare	—	—	—	6	18	10	12
—	—	15	6	Seini	—	—	—	—	17	9	—
—	—	16	7	Negresti	—	—	—	—	16	8	—
—	—	17	8	Campulung	—	—	—	—	15	7	—
—	—	18	9	Sighet	—	—	—	—	14	6	—
Érkezik								Indul			
				Cluj—Dej—Bistrița							
Indul				Cursa				Érkezik			
I.	III.	II.						I.	III.	II.	
6	11	16		Cluj	—	—	—	10	15	18	
7	1230	1730		Gherla	—	—	—	830	1330	1630	
8	13	18		Dej	—	—	—	8	13	16	
9	—	19		Belean	—	—	—	7	—	15	
10	—	20		Bistrița	—	—	—	6	—	14	
Érkezik								Indul			

Indulás a főpostától! Jegyek előre válthatók a Hotel Astoria, New-York, Central, Transsylvania Bistrița-n a Hotel Hoffmann, Szigeten a Hotel Korona portásainál. Kirándulásra alkalmi autobu- zok, valamint auto-taxik bármikor megrendelhetők irodánkban Koltzsvár, Piața Stefan Cel Mare 4. — Telefon 3—44.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton 3, 5, 7 és este 9 órákor: A Vörös boszorkány. (Clara Bow. Helyárak: Páholy-ülések és összes földszinti ülések 20 lej, összes erkély-ülések 10 lej).

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: Az óceán hőse. (Páholy-ülések és összes föld- szinti jegyek 15 lej. Összes erkély- jegyek 10 lej).

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órákor: A Vörös boszorkány. (Helyárak: Páholy- ülések és összes földszinti jegyek 20 lej. Összes erkély-ülések 10 lej).

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 5, 7, 9 órákor: Sonny Baby. Gyö- nyörű megható dráma. Főszereplők: Eddie Leonard, Josefina Duan és a legjobb gyermekművész, Jeanne la Verne.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: A gyáva hős. Harold Lloyd legjobb vigjá- téka. Helyárak: 10, 20 lej.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Sonny Baby.

SELECT-MOZGO:

Szombat: Gyerünk a pokolba, szenzációs hangos film, főszerepben Colleen Moore, az „Orgonavirágzás” cím- szereplője.

Vasárnap: Gyerünk a pokolba, utoljá- ra, elsőrangú hangos film, főszé- repben: Colleen Moore, az „Orgona- virágzás”-ból ismert művésznő.

URANIA MOZGO:

Szombat: Kohn és Stangl fürdőhelyen, eddig nem elsőrangú amerikai vig- játék, főszerepben: George Sidney közismert amerikai komikus.

Műsoron kívül a „Néger énekes” elsőrangú hangos pótkép.

Vasárnap: Kohn és Stangl fürdőhelyen, egyik legjobb amerikai vigjáték, főszerepben: George Sidney, Ame- rika legjobb komikusa. Műsoron kívül a „Néger énekes” elsőrangú hangos pótkép.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai Szombat, május 24.

Bukarest. 17: Könnyű zene. 18: Fel- olvasás. 18.15: Beszélőújság. 18.30: Kön- nyű zene. 19: Rádiógyetem. 20: Gra- mofon. 21: Énekkar. 22.15: Hegedűszó. 22.45: Beszélőújság.

Budapest. 9.15: Az Országos Postás- zenekar hangversenye. Fichtner: „Jah!” induló. Josef Strauss: Falusi fecskék — keringő. Wallace: Maritana — nyitány. Bizet: Carmen — ábránd. Czibulka: Erdőszongás. Millöcker: Szegény Jona- thán — egyveleg. Rossini: Tell Vilmos — ábránd. Péter: Szivobogás — Ny- lophonzó. Borsay S.: Fülemlé nota. 9.30: Hírek. 12: Déli hangszó az Egye- temi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Auber: Fra Diavolo — nyitány. Urbach Donizetti diadalutja — egyveleg. Far- nos E.: Valse-Song. Oivin Fjeldstad:

Bölcsödál. Sándor Jenő: Mi le- tangó. 12.25: Hírek. 1: Pontos tá- zés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Ma- zinkó Ferenc dr., a Toldy Ferenc reál- gimnázium igazgatójának felolvasása: „Az érettségi vizsgálat”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Te- rescsényi György novellája: „A csilla- gos homloku leány”. 5.30: Szórakoztató zene. Mozart: Don Juan, Beethoven: Fidelio — nyitány. Schubert: D-dur nyitány. Weber: Büvös vadász. Men- delssohn: Hazatérés idegenből. Masse- net: Phaedr. 6.30: Mit úzen a rádió. 7.30 Tarka est. Közreműködik: Berki József, Gózon Gyula, Győző Lajos, Haraszthy Mici, Hamory Margit, Herczeg Jenő, Komlós Vilmos, Lengyel Gizi, Medya- szay Vilma, Orsolya Erzsé, Salamon Béla, Thury Mária, Várnay László, Zá- gon István, Zilahy Gyula és Horváth Gyula cigányzenekara. 8.30: Gramofon- hangverseny. Haydn: C-dur trió. Men- delssohn: C-moll hegedűversenye. Elő- adja: Fritz Kreisler, a berlini Operaház zenekarával.

Bécs. 20.10: Lehár: Luxemburg grófja c. operettje.

Berlin. 19.45: Jazz.

Breslau. 19.10: Gramofon. 20: Trouba- dour c. operája.

Stuttgart. 19.30: Karének.

Riga. 21.30: Táncczene.

Varsó, Kattovitz, Poznan. 20.30: Hang- verseny.

Roma. 21.02: Rádióest.

Milano. 21.15: Vegyes hangverseny.

Torino. 20.30: Opera.

Belgrad, Ljubljana. 21: Szonáta-est.

Grieg: Szonáta. Sjørgen: E-moll szonáta

Prága. 21: Rádiózenekar.

Pozsony. 16.30: Szórakoztató zene.

Toulouse. 20: Részletek a Carmenből.

Osló. 19.30: Szavaltat.

Stockholm. 19.30: Katonazene.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj—Koltzsvár, Piața Unirii No 9

Fiókjintézei: Dej—Dés, Belean—Bethlen

Jibou—Zsibó, Zălău Zilah

Affiliált intézetek: a Nagyenyedi „Kisegítő”

Takarékpénztár Rt., Aiud, Nagyenyed és en- nek Uioara-Marosújvári fiókjintéze.

Saját tőkéi
60 millió lei

Fogadjuk a bankküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely.

Apróhirdetések

UTAZÓKI Berkovicsné

vendéglője megnagyobbítva

Oradea, str. Nicolai Iorga 19.

Zöldfa-utca.

Mérsékelt árak. Kitérő házikonyha.

GYÁRVÁROSBAN, MEYE SÉKHE- LYEN 35 éve fenálló textil üzlet betegség miatt átadó. Választ „Textil” jelzőre a ki- adóhivatalban.

VALCELE (Előpatak) földre jud. Tteiscat- ne kőser vendéglős ke- restetik. Villában ol- csó butorozott szobák kaphatók. Érdeklődni tulajdonosnál Goldstein Mar. ónál Valcele.

Rövid zongora bé- readó. — Érdeklődni: Tele. on 964 alatt.

KERESKEDŐSEGÉD fűszer vegyszermű- ből azonnali belépésre vidékre is állást keres. Ajánlatokat „Arva” jel- lőn továbbít a kiadó- hivatal.

ELEGÁNSAN buto- rozott különbejáratu kertnyíló szoba, für- dőszoba használat- kiadó. Eszterházy utca 17/a. (Str. Bălcescu).

MAKULATURA pir 5 kg.-ként is adó- kapható hához szá- litva is.

SZERTŐKÉPES

kép- viselőket keresek Ro- mania minden városá- ba elsőrendűen jöve- delmező és konkuren- cia mentes cikk ügy- nekkel való terjesz- tésére. Garancia képes és e téren már műkö- dötték előnyben. Vá- laszbélyeggel ellátott ajánlatokat „Lido” Arad Moise Nicora 9.

AZONNAL átvehető bodegá, fűszertűzet. — Kisebb családnak biz- tos megélhetés. Érte- kezni Kiss, Hotel Cen- trál.

SCHWARTZ IG- NÁCNE orth. kőser VEGETARIUS ÉT- TERME és tejszarnoka Rog Ferdinand (Wes- selényi-utca, 10. szám) alatt megnyit. Ugyan- ott naponta friss tehén és bivalytej, ugyasín- tén naponta frissen ké- szített tejszín, tejföl vaj és túró kapható. Csecsemőknek és be- tegeknek illandóan egy- téhéntől fejt tej is kapható hához szá- litva is.

1930

56

Sakk dipl

Ugy változik törvény, ahog- niszterek cseré- bársonyszékben Erthetetlen, de közoktatásügyi főbb ambiciója vezek el a szló törvényt, szio középiskol- azt közönséges felérni. Csak orvos között h- sok közoktatás- módjába belep- tatás és elvére- nulók.

A szó szoros- málták már a Még egy ilyen- többet középisk- oktatásügyi m- középiskolát es feltétlenül a- lándzsát, mert böznie kell a k- Ugyanez a gon- dik közoktatás- megint visszaes- A laikus ember- gát ebben a ka- óta vegyesen ke- lis pályák ki- nyolcosztályosak főképen olyan- pen e káosz m- mekre vagy eg- fel, vagy csak keresztül.

Minde abból- hogy az a torti- sen érettséginek veszi kezdetét. ezelt vitás vol- dőben egyáltal- vizsga. Ma egy- középiskolákban készen van Cost- miniszternek a- újra nyolc oszt- iskolát. Ha a p- lett volna, akko- szentesített törv- tedikes diákok i- ségiznének, ha- kellene iratkozni nyolcadik osztál-

A törvényjav- sziónban parlame- fogják szavazni. alig egy hónap- ebben kivételése a középiskola re- a hetedik osztál- gire. Keresztül- buknak meg- kálváriáján, az- külföldi egyeten- tanulmányaikat- tornát.

Ez az, amit- érteni. Ugy néz- tásügyi minisz- főbb gondja, h- sere álló eszköz- romániai diákna- való törekvéset. középiskolai ok- bizonyos tekin-

AVI